PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 40 lir

Leto XXI. Št. 59 (6037)

TRST, četrtek 11. marca 1965

Saragat prisostvoval otvoritvi tovarne v Geli na Siciliji

Poslanci nadaljujejo razpravo v zvezi z resolucijo o nezaupnici

Ogromna nova petrolkemična tovarna v Geli predela tri milijone ton petroleja - Pred izboljšanjem pokojnin INPS in podpor brezposelnim - Wilson pride 27. aprila na uraden obisk v Rim - Socialist Lagorio izvoljen za florentinskega župana

RIM, 10. — Predsednik republike Saragat je neuradno obiskal Gelo na Siciliji, kjer so danes spustili v pogon ogromno petrolkemično tovarno ENI-ANIC, v katero so investirali 140 milijard lir in ki bo zaposlila 2700 delavcev. Saragat je v svojem govoru poudaril, da je ta svoj prvi obisk izven Rima namenil prav Siciliji, s čimer je hotel poudariti, da država namerava posvetiti največjo skrb prav gospodarskemu in socialnemu razvoju italijanskega juga, ki je bil do sedaj zanemarjen.

Tovarna predela danes tri milijone ton petroleja, naprave pa bodo povečali, da bi mogli predelati štiri milijone ton in proizvesti tri in pol milijona ton petrolejskih proizvodov, 45.000 ton polietilena, 600.000 ton umetnih gnojil in vrsto drugih petrolkemičnih proizvodov.

Predsednik vlade Moro je sprejel danes angleškega zunanjega ministra Stewarta in se z njim razgovarjal o glavnih vprašanjih mednarodne politike in o vprašanjih, ki neposredno zanimajo obe državi. Zunanji minister Fanfani pa je sprejel nizozemskega zunanjega ministra Lunsa in ga zadržal v prisrčnem razgovoru.

Na povabilo predsednika vlade Mora bo predsednik angleške vlade Wilson obiskal 27. aprila Rim in se bo zadržal tu tri dni. Spremljala ga bo njegova žena.

Danes je bil predviden sestanek med predstavniki Confindustrie in predstavniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL, na katerem so obširno proučili vprašanje odpustov zaradi skrčenja osebja in so sklenili, da bodo nadaljevali proučevanje tega vprašanja na bližnjih sestankih. Jutri pa bo splošna razprava o spremembi sporazumov, ki urejajo odpuste posameznih delavcev.

Na sedežu ministrstva za državni proračun so se danes sestali ministri Pieraccini, Colombo in Delle Fave, da bi proučili zakonski načrt o izboljšanju pokojnin socialnega zavarovanja in vprašanje podpore brezposelnim delavcem.

V poslanski zbornici se je nadaljevala razprava o sporočilu predsednika vlade glede preosnove, s katerim je povezana tudi komunistična resolucija o nezaupnici. Besedo je dobil La Malfa, ki je najprej zatrjeval, da «tako komunisti, kot liberalci ocenjujejo vlado levega centra izključno v zvezi z možnostjo ali nezmožnostjo njihovega neposrednega ali posrednega sodelovanja s to koalicijo», in da njihovi argumenti proti vladi zasledujejo «izrazito politične smotre», «medtem ko gre sedaj za to, da diskutiramo o konkretnih vprašanjih«, ne pa o vladnih formulah». «Povrniti se je treba h gospodarskemu vprašanju, ki je predmet diskusije že tri leta. Kriza je bila koristna, ker je pokazala degeneracijo gospodarskega razvoja v obdobju tako imenovanega gospodarskega čudeža, utegnila pa bi biti le negativna, če bi dokončno ali za daljšo dobo zavrla važen proces premaganja te krize, ki ga predstavlja dejavnost levega centra v težnji da spremeni Italijo v moderno gospodarsko družbo».

La Malfa je nato analiziral pogoje, zaradi katerih je bil po njegovem moč ta «čudež»: predvsem cenena delovna sila, v primeri z drugimi evropskimi državami. «V razdobju gospodarske recesije bi bilo iluzorno zasledovati smoter mezdne ravni, ki jo imamo v drugih evropskih državah, ker bi to šlo na škodo zaposlitve in tehnološkega razvoja italijanskega gospodarstva».

Ko se je zadržal na predvidenih vladnih ukrepih za poživitev gospodarske dejavnosti, je La Malfa opozoril na «nevarnost, ki bi jo predvidene masivne investicije, predvsem na področju gradbeništva, utegnile imeti, zlasti kar zadeva pojav inflacije». Da bi se ognili temu je po njegovem mnenju potrebno, «da se mezdna dinamika na tem in na drugih področjih prilagodi novemu tipu razvoja, ki gre v korist manj premožnim slojem in zagotavlja večjo stvarno kupno moč». Če pa bi se mezdna dinamika razvijala drugače, «bi se v našem gospodarskem sistemu utegnile pojaviti dve zelo resni protislovni tendenci za našo prihodnost: na eni strani bi imeli skrajno pospešen tehnološki razvoj v zvezi z visokimi stroški dela, na drugi strani pa bi se povrnili v pogoje obsežne in razširjene brezposelnosti in delne zaposlenosti». Namesto da bi se zmanjšala, «bi se naša glavna neravnovesja še zaostrila».

Vse to «narekuje previdnost delavskim sindikatom», hkrati pa zahteva, da vlada sprejme skrajno dosledne ukrepe, ki ne bodo pospešili v preveliki meri procesa tehnološke preobrazbe podjetij, po drugi strani pa preveč zakasnili vrnitve brezposelnosti in delno zaposlenih na delo». Ukrepi proti konjunkturi morajo biti zato tesno povezani z gospodarskim načrtovanjem. Zatem je La Malfa znova govoril o svoji tezi za blokado mezd. «Čudno je, je nadaljeval, da sindikati mislijo v takih razmerah le na zahtevo po povišanju mezd, ne pa na važnejše in odločujoče premise gospodarske politike, ki so nujen pogoj za uveljavljenje take zahteve». Govornik je zatrjeval, da na te njegove argumente niso odgovorili niti CGIL niti Longo v svojem včerajšnjem govoru niti Scalia (CISL).

Medtem ko je Gullo (KPI) ponovil teze, ki jih je Longo razvijal v svojem včerajšnjem govoru, pa je Bozzi (PLI) nanizal kritike, ki jih na račun vlade levega centra izrekajo liberalci, med temi tudi to, da levi center odpira pot «marksistični preobrazbi italijanske družbe». Bozzi je zaključil, da se je moč vedno zateči k splošnim političnim volitvam, «če se ne verjame, da je danes alternativa» v sedanji politični usmeritvi.

Zadnji je govoril Luzzatto (PSIUP), ki je v bistvu ponovil to, kar je že povedal Longo tako glede zunanje, kot notranje politike, zaključil pa je prav tako z zahtevo, da sedanja vlada poda ostavko.

Razprava se bo nadaljevala jutri dopoldne, zaključila pa se bo verjetno v petek.

V senatu so nadaljevali in zaključili razpravo o zakonskem osnutku o začasnem obdavčenju sprememb, fuzij ali koncentracij trgovskih družb, jutri pa ga bodo odobrili s tajnim glasovanjem.

V Firencah je bil izvoljen za župana socialist odv. Lelio Lagorio, na odborniška mesta pa so bili izvoljeni: 8 KD, 2 PSI in 2 PSDI. Za podžupana je bil izvoljen senator Maier (PSDI).

Fanfani o zasedanju ZEZ

RIM, 10. — Danes se je zaključilo šesto zasedanje sveta ministrov ZEZ pod predsedstvom italijanskega zunanjega ministra Fanfanija. Popoldne je Fanfani na tiskovni konferenci govoril o rezultatu zasedanja.

Fanfani je nato odgovarjal na številna vprašanja časnikarjev v zvezi s tem, kar so govorili na zasedanju ZEZ. Glede odnosov med vzhodom in zahodom je Fanfani izjavil, da so predstavniki vlad poudarili potrebo nadaljevanja razgovorov «ob popolnem zavarovanju temeljnih vrednot zahoda».

Glede «kitajskega vdora v nove afriške države» je Fanfani dejal, da so na zasedanju skrbno proučili dokument, ki ga je predložila italijanska delegacija, in prav tako dokumente angleške in nemške delegacije. Dejal je, da so se vsi strinjali, da «morajo države zahoda brez kolonialističnih skomin ali neokolonialističnih teženj» upoštevati afriško stvarnost in nadaljevati tisto pomoč, ki naj omogoči mladim državam, da nadaljujejo in zaključijo svoj razvojni ciklus.

Glede Vietnama je minister izjavil, da so si izmenjali misli, toda «omejili so se na ugotovitev sedanjega stanja krize» ter izrekli mnenje, da v sedanjem trenutku «ni znakov, ki bi dajali upati na naglo rešitev, čeprav jo želijo vsi udeleženci».

POBUDA SENATORJEV KPI IN PSIUP

Senatu predložen načrt zakona proti zastaranju nacističnih zločinov

Bonski parlament je po dolgi debati prepustil pravosodni komisiji nalogo, da prouči dva predloga proti zastaranju nacističnih zločinov

RIM, 10. — Skupina senatorjev KPI in PSIUP je predložila senatu načrt zakonskega ukrepa proti zastaranju nacističnih zločinov.

V poročilu, ki spremlja načrt zakona, pripominja senator Terracini, da iz resolucij Združenih narodov od 13. februarja 1940 in 1946 in od 14. decembra 1948 izhaja jasno načelo, da so nacistični zločini kaznivi izven ozemeljske in časovne omejitve. Zatem kritizira med drugim dejstvo, da v Italiji ni definiran zločin genocida, in poudarja potrebo nagle odobritve ukrepa.

Načrt vsebuje en sam člen, ki se glasi: «Zločini proti človeštvu in na splošno vojni zločini, ki jih označuje resolucija Združenih narodov od 13. februarja 1946, ki je sprejela na znanje njih definicijo, ki jo vsebuje statut mednarodnega sodišča v Nürnbergu od 8. avgusta 1945, ne morejo po svoji naravi zastarati.»

BONN, 10. — V zahodnonemškem Bundestagu se je danes začela napovedana debata o podaljšanju ali ukinitvi roka za zastaranje nacističnih zločinov. Kakor je znano, bi na podlagi zahodnonemške ustave, ki določa zastaranje po dvajsetih letih vseh zločinov, kjer gre za umore, tudi nacistični zločini 8. maja zastarali, če ni že v teku sodni postopek. Današnjo razpravo so oddajali po televiziji, na tribuni v parlamentu pa se je zbralo veliko število poslušalcev.

Po končani debati, ki je trajala več ur, je parlament z veliko večino sklenil predložiti pravnemu odboru Bundestaga dva načrta resolucij, ki predvidevata spremembo ustave, da se ukine veljavnost zastaranja za hujše zločine. En načrt je predložila socialdemokratska stranka, drugega pa je podpisalo 50 poslancev demokristjanske stranke.

Po mnenju opazovalcev se je na ta način velika večina izrekla že sedaj za omenjeni resoluciji, ki ju bo moral odobriti Bundestag, zatem pa še Bundesrat.

Debato je začel pravosodni minister Bucher, ki je obrazložil pravno plat zadeve. V preteklih tednih se je Bucher izrekel proti podaljšanju roka za zastaranje nacističnih zločinov ali pa proti ukinitvi tega zastaranja. Danes je izjavil, da mu tako njegovo stališče narekuje «samo skrb ustavnega značaja». Pripomnil je, da ni moč izključiti možnosti, da po preteku roka (8. maja 1965) pridejo na dan zločini, zaradi katerih ne bi bilo moč več postopati. Bucher je dalje izjavil, da je vlada pripravljena podpreti parlament pri iskanju rešitve, ki naj sicer ohrani temeljna načela ustave, ki pa naj hkrati omogoči pregon nacističnih zločincev tudi po 8. maju 1965.

Minister je zatem sporočil, da so tuja ali nemška sodišča obsodila do sedaj 80.000 Nemcev zaradi nacističnih zločinov. Proti drugim 14.000 je v teku proces ali sodna preiskava. Kar se tiče zločinov za eliminacijo političnih nasprotnikov nacističnega režima, evtanazije, varnostne službe rajha in nekaterih uničevalnih koncentracijskih taborišč, je minister dejal, da se lahko reče, da «sedaj praktično ni več neznanih primerov, ki bi mogli ostati nekaznovani».

Bucher je nato izjavil, da je Zahodna Nemčija imela šele po letu 1949 možnost in pravna sredstva za sodni postopek proti nacističnim zločincem. Poleg tega so izrecno odtegnili nemškim sodiščem pet tisoč nacističnih zločincev, ki so jih že prej sodila zahodna zavezniška sodišča.

Bucher, ki je zatem govoril kot liberalni poslanec in ne več kot pravosodni minister, pa je izrazil mnenje, da bi moralo zastaranje veljati od 8. maja dalje, ker «pravo ne sme biti potisnjeno v ozadje zaradi politike». Tudi liberalni poslanec Dehler je podprl to tezo.

Predstavnik krščansko socialne skupine Stefan Dittrich pa je predlagal, nnaj bi ro kza zastaranje začel teči od leta 1949, ko so začela delovati nemška sodišča.

Socialdemokrat Arndt je izjavil, da so Nemci vsaj na splošno vedeli za zločine nacistov, toda malo jih je imelo pogum govoriti o tem. Malo jih je, ki so pomagali židom, ki so bežali. Dodal pa je, da so ti «naleteli na malo razumevanja tudi v ZDA, Veliki Britaniji, Sovjetski zvezi, na Holandskem in v Švici». Zatem je Arndt, ki so ga nacisti med vojno preganjali, ostro napadel skrajno desničarski tisk, ki «govori jezik jutrišnjih zločincev».

Podpredsednik socialdemokratske stranke Erler je med drugim izjavil, da bi podaljšanje roka za zastaranje preprečilo privilegij za nacistične zločince, ki niso bili še odkriti. Kritiziral je Erharda, ker ni posegel v debato, čeprav je bil navzoč.

KLJUB TEMU, DA ZDA ZAVRAČAJO DOSEDANJE PREDLOGE

U Tant bo nadaljeval napore za iskanje rešitve v Vietnamu

Predlog za sklicanje pripravljalne konference sedmih - Johnson se posvetuje s svojimi sodelavci - «New York Times» kritizira predsednika U Tant: Vietnamski problem je sedaj najvažnejši v mednarodnem položaju

NEW YORK, 10. — Predstavnik OZN je izjavil, da glavni tajnik U Tant namerava nadaljevati napore za iskanje mirne rešitve v Vietnamu, kljub temu, da je ameriški državni departma zavrnil njegove prejšnje predloge.

Predstavnik je dodal, da je bil U Tant obveščen o ameriškem uradnem stališču po tisku, ki je poročal o negativni reakciji Washingtona na predlog za sklicanje pripravljalne konference sedmih o Indokini. U Tant namerava vsekakor nadaljevati svoje napore, da bi se sestali poslaniki petih držav (ZDA, SZ, Anglija, Francija in Kitajska), katerim bi se pozneje pridružili še diplomatski predstavniki Severnega in Južnega Vietnama.

Predsednik Johnson se je danes popoldne sestal v Camp Davidu s tajnikom za obrambo McNamaro, z Deanom Ruskom, s svetovalcem za državno varnost Bundyjem in z drugimi osebnostmi. Govorili so o Južnem Vietnamu. Zatrjuje se, da so govorili tudi o nedavnih predlogih U Tanta in da ne mislijo za sedaj sprejeti nadaljnjih vojaških ukrepov v pričakovanju nadaljnjega diplomatskega razvoja.

Hkrati pa pripravlja predsednik Johnson nove vojaške ukrepe za primer, da bi odklonil začetek pogajanj. To njegovo stališče kritizira danes «New York Times», ki je od vsega začetka poudarjal potrebo takojšnjih pogajanj. V zvezi s pogoji, ki jih ZDA postavljajo, pravi list: «Z drugimi besedami se hočejo ZDA pogajati, samo če njihovi pogoji sprejmejo, še preden se pogajanja začnejo. Potemtakem zakaj naj bi se sploh pogajali?»

U Tant je dopisniku Tanjuga v OZN izjavil, da v bližnji prihodnosti ne misli potovati v Moskvo, Washington, Pariz ali London in se pogovarjati o krizi OZN, dokler ne mine kriza v Vietnamu. U Tantu se ne zdi smotrno, da bi se zdaj pogovarjal o položaju OZN. Prepričan je, da je položaj v OZN neposredno odvisen od vietnamske krize, to se pravi, da ni možen noben napredek, dokler se razmere ne pomirijo in dokler se razvoj ne preusmeri k pogajanjem. Šele potem bi bil U Tant pripravljen pogovarjati se o krizi OZN z voditelji SZ, ZDA, Francije in Anglije.

Sedaj je U Tant osredotočil svoja prizadevanja na «tiho diplomacijo», ki jo razvija že več tednov. Toda na njegove konkretne predloge, ki jih je potrdil na tiskovni konferenci 24. februarja, ni doslej uradno odgovorila še nobena zainteresiranih držav, čeprav je od nekaterih dobil neuradna pojasnila.

U Tanta je najbolj presenetilo stališče ZDA, ker so s pristojnega in uradnega mesta v Washingtonu sporočili, da «doslej niso prejeli nobenega važnega predloga». U Tant se je v svojih predlogih v bistvu zavzemal za pripravljalne razgovore vseh prizadetih strani. U Tant je dopisniku Tanjuga poudaril, da je vietnamski problem zdaj glavni problem v mednarodnem položaju in od njega je odvisna celotna mednarodna konstelacija, svetovni mir in mednarodno sodelovanje.

V Londonu so številni levičarski laburistični poslanci predložili resolucijo, ki predlaga spodnji zbornici, naj sprejme na znanje izjave U Tanta, «ki so v skladu z mnenjem ministrskega predsednika», ter zahteva ustavitev sovražnosti v Vietnamu ter naj se spor predloži konferenci zainteresiranih držav.

Predstavnik angleškega zunanjega ministrstva je izjavil, da angleška vlada ni dobila nobenega predloga U Tanta glede morebitnega sklicanja mednarodne konference o Vietnamu.

Južnovietnamska vlada pa je na svoji seji sprejela nove sklepe proti gibanjem za mir, «ki jih sumijo sodelovanja s komunisti». Objavili bodo seznam vseh oseb, ki so podpisale resolucije v korist miru, ki so jih pripravila gibanja o katerih trdijo, da so komunistična. Poleg tega so odredili izgon nekaterih oseb čez 17. vzporednik. Tisti, ki so aretirani, pa bodo ostali v zaporu.

Opazovalci ugotavljajo, da se ti ukrepi ne tičejo oseb, ki pripadajo odboru «gibanja za ohranitev miru in blaginjo ljudstva», ki ga vodi budistični vrhovni voditelj Tič Quant Lien. Vendar pa je med budisti prišlo do nesoglasij prav v zvezi z ustanovitvijo tega gibanja, ki se zavzema za mir in za nevtralnost Vietnama. Sajgonski budistični zavod, ki ga vodi bonc Tič Tam Čau, je javno obsodil to pobudo in dejal, da omenjeno gibanje nima nič opraviti z budističnim zavodom in tudi ne z enotnim budističnim združenjem ter da gre samo za osebno pobudo.

V Pnom Penhu se je sinoči zaključila konferenca narodov Indokine, ki je trajala devet dni pod predsedstvom kamboškega predsednika Sihanuka. V zaključni resoluciji obsojajo udeleženci povečano ameriško vojaško dejavnost, napade na Severni Vietnam in stotine napadov, ki so bili izvršeni iz Južnega Vietnama proti Kambodži. Resolucija zahteva umik Američanov in njihovih zaveznikov iz Laosa, jamstva za nevtralnost in ozemeljsko celovitost Kambodže, sklicanje nove konference o Indokini, ukinitev ameriških oporišč v Južnem Vietnamu ter poudarja, da je treba pustiti samim Vietnamcem skrb za rešitev njih sporov in za ponovno združitev Vietnama. Resolucija določa tudi ustanovitev stalnega tajništva konference, ki bo skrbelo za izvajanje resolucij in za solidarnost med udeleženci konference.

KARLSRUHE, 10. — Nemška policija je aretirala nekega 22-letnega moškega, ki je pisal grozilna pisma tistim poslancem, ki so se izrekli proti zastaranju nacističnih zločinov. V stanovanju aretiranca so našli 200 izvodov grozilnih pisem s svastiko.

Predsednik britanske vlade Wilson (levo) in kancler Erhard med Wilsonovim obiskom v Bonnu

Wilson obišče ZDA

LONDON, 10. — V pooblaščenih krogih potrjujejo, da bo predsednik vlade Wilson na obisku v ZDA od 13. do 15. aprila. Iz Londona bo odpotoval 13. zvečer, naslednjega dne bo gost na kosilu tajnika OZN U Tanta na kosilu. V London se bo vrnil v četrtek 15. aprila. Ta program ni še dokončen in prav tako ni še nič določenega glede Wilsonovega sestanka s predsednikom Johnsonom v Washingtonu. Predstavnik Bele hiše je izjavil, da je še prezgodaj govoriti o tem, ali se bo predsednik Johnson sestal z Wilsonom.

Če bo do tega sestanka prišlo, bo Wilson poročal tudi o svojih razgovorih z de Gaullom prve dni aprila v Parizu in o razgovorih s predsednikom sovjetske vlade Kosiginom, ki bo verjetno prišel spomladi v London. Poleg tega se za 16. maja pričakuje prihod sovjetskega zunanjega ministra Gromika v London, angleški zunanji minister Stewart pa bo 22. marca obiskal ameriško prestolnico.

ZA ENAKOPRAVNOST AMERIŠKIH ČRNCEV

V številnih ameriških mestih demonstracije proti rasizmu

Tudi v Selmi in Montgomeryju so bile nove demonstracije kljub prepovedi

SELMA, 10. — Gibanje za enakopravnost črncev, ki ga vodi Martin Luther King, je doseglo v Selmi, v državi Alabami nov uspeh. Na stotine črncev, belcev in predstavnikov raznih verozipovedi, ki se potegujejo za enakopravnost črncev, je šlo danes v sprevodih po ulicah Selme, ne da bi pri tem prišlo do incidentov. Že včeraj je King vodil dolg sprevod več tisoč ljudi, ki so nameravali začeti pohod do prestolnice Alabame Montgomeryju. Ko so se približali kraju, kjer jih je čakalo ogromno število policajev, da sprevod razženejo, je ta krenil v drugo smer, in sicer po mostu, na katerem je policija pred dnevi surovo napadla demonstrante.

Danes je sam župan Selme osebno vodil operacije policije, da prepreči demonstracije in sprevode. Vendar pa so šli po ulicah številni sprevodi in demonstranti so se mirno razšli, vsakikrat, ko jim je policija zastavila pot.

Martin Luther King je pozval vse ameriške demokrate, naj v nedeljo manifestirajo v svojih mestih v podporo črncev. V prestolnici Alabame Montgomeryju je danes več sto študentov šlo v sprevodu po ulicah do palače guvernerja in demonstracija se je zaključila brez incidentov.

Sinoči je skupina petih rasistov napadla tri belopolte pastorje, ki so prišli v Selmo, da se udeležijo pohoda na Montgomery. Enega od treh so udarili s palico po glavi in mu prebili lobanjo. Prepeljali so ga onesveščenega v bolnišnico, kjer so ga operirali. Ostala dva sta bila laže ranjena.

V številnih mestih so bile včeraj protestne demonstracije proti brutalnosti policije v Selmi. Demonstranti so zahtevali intervencijo zveznih čet v Alabami. V New Yorku je večje število ljudi demonstriralo pred uradi FBI, v Washingtonu pa je večje število belcev in crncev demonstriralo pred Belo hišo in zahtevalo intervencijo vlade. Podpredsednik Humphrey je sprejel delegacijo demonstrantov. V Detroitu sta republikanski guverner države Michigan George Romney in tamkajšnji župan korakala na čelu sprevoda deset tisoč oseb, večini belcev, do uradov FBI. Podobne demonstracije so bile tudi v mnogih drugih krajih.

ŽENEVA, 10. — Ameriški delegat na razorožitveni konferenci Timberlake je danes izjavil, da ZDA želijo v najkrajšem času nadaljevati razgovore o razorožitvi. Dodal je, da Sovjetska zveza ni odgovorila na ameriške predloge za nadaljevanje ženevske konference, izrazil pa je upanje, da bo odgovor kmalu prišel. Dalje je Timberlake izjavil, da politične in vojaške krize ne bi smele ovirati «nadaljnjega iskanja vseh mogočih poti za zmanjšanje nevarnosti jedrske vojne».

DANES

V rimskem parlamentu se je včeraj nadaljevala razprava o resoluciji KPI, s katero se predlaga nezaupnica vladi.

Skupina senatorjev KPI in PSIUP je predložila senatu načrt zakona proti zastaranju nacističnih vojnih zločinov. Predloženi načrt se sklicuje na zadevno resolucijo Združenih narodov in na definicijo v statutu mednarodnega sodišča v Nürnbergu.

V bonskem parlamentu pa se je včeraj začela razprava v zvezi z zastaranjem nacističnih vojnih zločinov, ki bi zastarali 8. maja letos. Sklenili so, da bo posebna komisija proučila dva načrta, ki predvidevata spremembo ustave, ki naj ukine zastaranje za hujše zločine. Tudi če bo parlament odobril enega od teh dveh predlogov, bo to nezadosten ukrep, ker se govori samo o «hujših zločinih».

V Kairu so sinoči zaključili posvetovanje arabskih predstavnikov v zvezi z Izraelom. Sporazumeli so se o skupni politiki proti vsem napadalnim ukrepom, arabski zunanji ministri pa bodo v kratkem proučili konkreten načrt za nadaljnjo akcijo. Predsednik Naser pa je sporočil, da bo ZAR priznala Vzhodno Nemčijo, če bo Zahodna Nemčija priznala Izrael. Poleg tega bo ZAR zaplenila vse nemško imetje na svojem ozemlju.

Glavni tajnik OZN U Tant si še vedno prizadeva, da bi našel način za začetek pogajanj o Vietnamu. Pri tem pa ima velike težave, ker ZDA postavljajo nespejemljive pogoje, tako da «New York Times» ugotavlja, da se hočejo ZDA pogajati, samo če se njihovi pogoji sprejmejo, še preden se pogajanja začnejo. Pri tem se list sprašuje, zakaj naj bi se potemtakem sploh pogajali.

Prizor iz «umazane vojne» v Južnem Vietnamu. Vladni vojaki nakladajo na tovornjak krste s trupli padlih

Posvetovanje v Kairu

Arabci določili skupno politiko proti Izraelu in Zahodni Nemčiji

Načrt štirih točk kot odgovor na ukrepe bonske vlade - Naser napoveduje zaplembo zahodnonemškega imetja v ZAR - Pomočnik sovjetskega ministra za obrambo v Kairu

KAIRO, 10. — Stalni predstavniki arabskih državnih poglavarjev so na sinočnji seji v Kairu proučili položaj, ki je nastal, ko je Zahodna Nemčija ponudila Izraelu diplomatsko priznanje.

Uradno sporočilo o razgovorih poudarja, da ukrepi Bonna pomenijo izzivanje arabskih držav, in dodaja, da so predstavniki državnih poglavarjev proučili izvedbo skupnega arabskega načrta proti Zahodni Nemčiji v primeru, da dejansko prizna Izrael. Sporočilo omenja resolucijo prvega arabskega vrha, ki določa, da so odnosi arabskih držav z drugimi državami odvisni od odnosov teh z Izraelom, ter poudarja, da so na prejšnjih sestankih predstavniki arabskih državnih poglavarjev podprli Egipt v njegovi akciji, da doseže prenehanje dobavljanja zahodnonemškega orožja Izraelu.

«Arabske države, nadaljuje sporočilo, so določile skupno politiko proti vsem napadalnim ukrepom proti njim. Predstavniki arabskih državnih poglavarjev so proučili resnost položaja zaradi cele vrste izraelskih napadov na arabske države in zaradi podpore zahodnonemške vlade kolonialističnemu in sionističnemu načrtu.»

Sporočilo dodaja, da so na konferenci proučili poročilo glavnega tajnika arabske lige in načelnika organizacije za osvoboditev Palestine.

Kakor piše «Al Ahram», je načelnik omenjene organizacije predložil načrt štirih točk kot odgovor na ukrepe bonske vlade. Načrt določa: 1. Ultimat vseh arabskih držav Zahodni Nemčiji z grožnjo prekinitve diplomatskih odnosov z Bonnom, če bo ta priznal Izrael. 2 Umik vseh arabskih poslanikov iz Bonna kot protest proti ravnanju Zahodne Nemčije. 3. Gospodarsko sodelovanje med Zahodno Nemčijo in arabskimi državami bo prekinjeno, da se s tem podpre ZAR. 4. Ultimat arabskih držav, ki proizvajajo petrolej, vsem državam, ki izkoriščajo njihovo bogastvo, z grožnjo, da bodo prekinile vsako obliko sodelovanja, če bodo te države še dalje finančno in vojaško pomagale Izraelu.

«Al Ahram» pravi, da se je večina predstavnikov na konferenci izrekla za soglasne odločne ukrepe, katerim bi mogel omenjeni načrt biti podlaga. Udeleženci so se tudi sporazumeli, naj arabski zunanji ministri na svojem sestanku v nedeljo proučijo in odobrijo omenjeni načrt.

Predsednik Naser je danes v svojem volilnem govoru izjavil, da bo ZAR priznala Vzhodno Nemčijo, če bo Zahodna Nemčija priznala Izrael. Izjavil je tudi, da bo ZAR zaplenila vse nemško imetje in vse nemške šole na svojem ozemlju. Pripomnil je: «Trideset odstotkov zaklada Zahodne Nemčije je v arabskih državah. Če bomo mi gospodarsko bojkotirali to deželo, ji bomo odvzeli teh trideset odstotkov. Sedaj se je Zahodna Nemčija pokazala kot imperialistična država in naša dolžnost je kaznovati jo.»

V Amanu je jordanska vlada sporočila, da je sklenila ukiniti ves uvoz blaga iz Zahodne Nemčije. Ta ukrep bo ostal v veljavi, dokler ne bo sedanje stanje v odnosih med arabskimi državami in Zahodno Nemčijo razčiščeno. Predstavnik trgovinske zbornice v Amanu je izjavil, da so ta ukrep sprejeli, da preprečijo špekulantom, da bi uvažali iz Zahodne Nemčije velike količine blaga v predvidevanju morebitne prepovedi uvoza tega blaga v zvezi s sedanjimi medarabskimi razgovori v Kairu. Amanski radio je tudi javil, da je jordanska vlada odpoklicala svojega poslanika iz Bonna na posvetovanje. Tudi jemenska vlada je sklenila takoj odpoklicati svojega odpravnik poslov iz Bonna. Uradno javljajo, da je vlada sklenila prekiniti gospodarske in diplomatske odnose z Bonnom, če bo ta priznal Izrael.

Iz Tel Aviva javljajo, da je Erhardov osebni odposlanec Kurt Birrenbach odpotoval davi iz Tel Aviva v Bonn z osebno poslanico predsednika izraelske vlade Eškola za kanclerja Erharda. V torek bo izraelski parlament razpravljal o bonskem predlogu za navezavo diplomatskih odnosov. Zvedelo se je, da izraelska vlada vztraja, naj bi Zahodna Nemčija nadaljevala dobavo orožja Izraelu, ki jih je prekinila.

Varšavski listi poročajo, da bo Poljska dobavila ZAR industrijske naprave za izdelovanje gradbenega materiala v skupni vrednosti dvajset milijonov dolarjev. V Kairo bodo prispeli tudi številni poljski strokovnjaki, na Poljskem pa se bodo šolati egiptovski tovarniški delavci.

Danes je prispel v Kairo pomočnik sovjetskega ministra za obrambo, vrhovni poveljnik sovjetskega brodovja admiral Grečkov. Ni znano, koliko časa bo ostal v ZAR.

V deželi zlate mrzlice

(Odlomek)

Pričujoči odlomek je iz knjige Antona Ingoliča «Pri naših v Ameriki». Pri tej knjigi gre za prijetno napisan opis poti v ZDA ter dvomesečnega križarjenja po tej deželi. Marsikaj je v tem času avtor videl, toda najbolj ga je ganila, kot sam pravi, ljubezen našega človeka do slovenske pesmi in do «starega kraja». Knjigo, ki jo je izdala založba Mislinska knjiga, vsakomur priporočamo.

V ponedeljek — 19. avgusta — sedem torej v avtobus največjega ameriškega avtobusnega podjetja Greyhound (Sivi pes). Pred menoj je več kot tisoč milj dolga pot v Denver, glavno mesto Kolorada. Štirindvajset ur avtobusne vožnje! Zakaj avtobusne, ko je avtobus vendar počasnejši in v primeri z ameriškimi vlaki manj udoben, čeprav je umetno hlajen, prostoren, ima WC z umivalnikom in za 35 centov dobiš še blazino? Iz avtobusa mnogo več vidiš in, kar je v mojem primeru tudi važno, precej cenejši je kot vlak. Posebno še, če kupiš krožno karto. Če bi bil glede tega bolje poučen, bi si jo bil lahko kupil že v Ljubljani (ali če je tam nimajo, kje drugje v Evropi). Za 99 dni vožnje križem po Ameriki bi bil plačal le 99 dolarjev. Neko drugo podjetje — Continental Trailway — pa nudi za 89 dolarjev 89 dni avtobusnega križarjenja po ZDA. Dobiš izkaznico, na kateri piše le, kdaj si potovanje začel in kdaj ga moraš končati. Pa se voziš, kjer hočeš, in vožnjo prekineš, kjer in kolikokrat hočeš! Toda samo izven ZDA lahko kupiš takšno karto — seveda z dolarji. Ne vem, ali pri nas v Ljubljani zanjo ne vedo ali so me pozabili opozoriti na ta popust, ki ga uživalo inozemski turisti. Ker torej s to karto ni bilo nič, sem si že v Clevelandu kupil navadno krožno vozovnico Cleveland - Chicago - Denver - Los Angeles - San Francisco in spet nazaj v Cleveland. Dal sem zanjo nekaj nad sto dolarjev, kar je še vedno precej ceneje, kakor če bi si vozovnice sproti kupoval.

Točno ob osmih zjutraj začnem svojo pot na Divji zahod. Najprej vožnja po nepreglednih ravninah, zasajenih s koruzo in le na redko posejanih s farmami. A farma? Skorajda majhno naselje: ogromno gospodarsko poslopje, navadno zidano iz temno rdeče opeke, belo popleskan, izredno visok silos, nekaj manjših zgradb, tudi iz temno rdeče opeke — ponekod pa je vse belo — in stanovanjska hiša, kakor sem jih videl že na tisoče in tisoče v mestih, le da je navadno lesena in v živih barvah; razume se, da ima televizijsko anteno pa garažo za en ali tudi dva avtomobila. Okoli pa nekaj sadnih in drugih dreves. In do naslednje farme kilometer, a tudi dalje.

Tu in tam pašniki s čredami goveje živine, tu in tam manjši hrastov gozdič, a tudi precej zapuščene in z grmičevjem porasle zemlje. Vmes industrijska naselja, večja, a tudi manjša, morda zgolj ena sama tovarna. Okoli vsakega industrijskega podjetja pa ogromen parkirni prostor s stotinami in tudi tisoči avtomobilov.

Tri stvari so, ki te v Ameriki neprestano spremljajo in opozarjajo nase. Skoraj vse žveči žvečilni gumi: otroci, mladina in celo odrasli, predvsem ženski svet. Šoferji za volanom, uradniki za pisalnimi mizami, le v šoli je žvečenje baje prepovedano. Res je, da mnogi žvečijo precej obzirno in s fineso, ki se je pri nas še nismo naučili, žvečijo pa vendarle.

Drugo je stroj, predvsem avtomobil. Toliko avtomobilov na cestah, ob cestah in na vseh nezazidanih prostorih menda ni nikjer. Vsak prostorček je izrabljen za parkiranje. Velike reklamne table ti povedo, koliko plačaš za prvo in koliko za naslednje ure. V Chicagu in v drugih velikih mestih imajo ogromne parkirne palače in podzemeljska parkirišča. Eno izmed čikaških ima prostora za trinajst tisoč avtomobilov, oba najmodernejša čikaška 60-nadstropna nebotičnika Marina City Towers, ki kot dva velikanska rumena železobetonska koruzna storža štrlita v nebo, imata v prvih devetnajstih nadstropjih le avtomobile, a pod zgradbama je prostora za 800 motornih čolnov. In avtomati! Vsake vrste in povsod, na cestah, železniških in avtobusnih postajah, restavracijah, straniščih, vežah, večjih hodnikih, parkih, povsod, povsod. A ne samo za znamke in cigarete, marveč tudi za pijačo vsake vrste, hladno in vročo, sendviče, pecivo, sadje, časopise, higienske in druge drobne potrebščine, skratka za vse, kar ti je potrebno vsak dan. Vržeš v aparat novec za deset centov in v poseben predalček pade papirnata čaša, vanjo pa priteče vroča kava! Vržeš novec za pet centov in lahko odpreš stekleni zaboj, pa vzameš iz njega več kot sto strani debel dnevnik čikaškega ali kakega drugega mesta. V nekaterih restavracijah ti sploh ne postrežejo s pijačami, pač pa te napotijo k avtomatom, ki so razvrščeni ob stenah. V neki, ne preveliki restavraciji sem jih naštel kar petnajst. Na neki postaji sem videl celo avtomat za humoreske in pravijice. V špranjo vržeš novec za deset centov in dvigneš slušalko pa lahko poslušaš humoresko kakega znanega ameriškega pisatelja ali znano pravijico.

In tretje: nikjer ni ljudi. Po velikih mestih je samo nekaj ulic živahnih, sicer pa je vse prazno. Edina izjema je New York, njegov osrednji del namreč: Manhattan, posebno Peta avenija; tu je vrvenje od jutra v pozno noč. Na prostem vidiš človeka predvsem s strojem; v mestih in na cestah križem po Ameriki v avtomobilu, na deželi pa na traktorju. V večmiljonskem mestu, kot je Chicago, te obhaja tesnoba, ko se ob čudovitem sončnem zahodu skoraj sam sprehajaš ob Michiganskem jezeru. Ker ne vidiš na drugo stran, se ti zazdi, kakor da si sam kje ob oceanu. Kako lep in prostran je ta park, ob vhodu katerega stojita dva Meštrovićeva čudovita konja z Indijancema, za katera pa se malodkdo zmeni. Vse drvi mimo. Kar začudiš se, ko po daljši hoji le srečaš kak parček v pogovoru ali morda celo v objemu. Torej je res še kdo, ki ima v teh velemestih vrtoglavo visokih nebotičnikov in množic nizkih hiš pa avtomobilov in avtomatov še smisel za sprehod, za tih pogovor ob rahlo pljuskajočem jezeru, v katerega nekje strašno daleč na drugi strani tone ogromna rdeča krogla. Toda restavracije so polne, polni so klubi in polne tudi trgovine. Nihče pa ne napravi peš nit. koraka več. Z avtom se peljejo na delo, v trgovino in tudi na sprehod. Kar iz avta lahko vržeš pismo v nabiralnik, ki s svojim lijakom gleda na ulico, in tudi z avtom se pripelješ v banko, kjer urediš svojo zadevo, ne da bi se ti bilo treba dvigniti s sedeža. In tako dalje... in tako dalje....

Na avtostradi, ki je dvostezna, na nekaterih mestih pa tristezna, v to in ono smer seveda, je zelo velik promet. Na zahod in z zahoda. Hitrost je določena, maksimalna, a tudi minimalna. Prva večinoma 75 milj, druga 40. Podvozi, nadvozi! Tudi petsto in še več milj lahko prevoziš, ne da bi srečal semafor. Vendar moraš zdaj pa zdaj ustaviti. Zaradi cestne takse, seveda. Ponekod je vrsta, večinoma pa je hitro opravljeno.

Ponekod je ob zaporah, kjer pobirajo takso, in ob črpalkah za bencin, ki so zelo na gosto posejane ne samo po mestih, marveč tudi po deželi, čez cesto zgrajen nadvoz z zastekljeno restavracijo, trgovino in motelom pa mehanično delavnico in navadno še prodajalno ali vsaj izposojevalnico že rabljenih avtomobilov. Vse dobiš, kar si želiš. Moraš kupiti, saj je vse tako lahko dosegljivo, da se ne moreš upreti skušnjavi. To je četrta posebnost Amerike: naravnost vsiljiva reklama in vabljiva embalaža! Vse ceste, vse izložbe in strehe pa vsi časopisi, kino, radio in televizija, vse: sama reklama. Treba je čimveč potrošiti. V Ameriki zraste vsako leto približno milijon nove delovne sile in koliko je postane odveč zaradi avtomatizacije, a že zdaj čaka na delo več kot štiri milijone ljudi. Stroji se ne smejo ustaviti, iz dimnikov se mora valiti dim noč in dan, dolarji morajo prehajati iz rok potrošnika v roke proizvajalcev! Čim močnejši in hitrejši bo ta obtok, tem višji bo ameriški standard! Majhne stvari dobiš pri avtomatih, večje v samopostrežnih in drugih trgovinah. Za denar in na kredit. Če hočeš kupiti avto, hišo, gospodinjske aparate, ti je potrebno le nekaj sto dolarjev gotovine in podpis pa dejstvo, da si zaposlen. Moral bi za hišo položiti toliko in toliko v gotovini, vendar posebne družbe tudi to store zate. Ti se samo obveži, da boš plačeval toliko in toliko na mesec. A podpisal boš tudi, da boš izgubil vse: hišo, avto, televizor, hladilnik, air condition, vse, prav vse, če ne boš plačal dveh ali treh obrokov. Pazi tedaj, da ne izgubiš dela, da boš zdrav! Zato v Ameriki ni zamujanja na delo in v službo, ni postajanja in klepetanja, vse dela kot stroj. Vsakdo se trudi, da napravi čimveč. Dela mož, večinoma tudi žena, v počitnicah ne samo študentje, tudi gimnazijci, ponekod celo učitelji in profesorji, ki ne dobe čez počitnice plače. Od rane mladosti v pozno starost delo in nič drugega kot delo. Odplačevati je treba številne obroke in varčevati je treba za primer krize, ki lahko kljub vsemu pride, bolezni in starosti. Visoki standard ni bil in ni nikomur podarjen. V ta siloviti tempo dela življenja so se vključili tudi naši rojaki, še bolj kot drugi. Saj na vsej dolgi poti nisem srečal enega samega brezposelnega slovenskega Amerikanca.

Premišljujem o vsem tem in še o čem, medtem pa naš veliki avtobus požira milje. Vsakih sto, sto petdeset milj se ustavimo za deset do dvajset minut. Že smo zapustili državo Illinois, že se peljemo med koruznimi polji države Iowa. Ravninski predeli se menjavajo z rahlo valovitimi. Zvečer se, ko se pripeljemo v Omaho, največje mesto države Nebraska. Potem zadremam, a še v spanju me motijo svetleče se reklame ob cesti. Približno vsaki dve uri postanek. Ko se začne daniti, smo v državi Wyoming, peljemo se skozi mesto Cheyenne in krenemo na jug v Kolorado.

Fiat 850 spider in coupé — dve absolutni novosti na ženevskem avtomobilskem salonu

DANES ZAČETEK 35. MEDNARODNEGA ŽENEVSKEGA SALONA

82 avtomobilskih znamk iz 12 držav
Dve novosti Fiata: 850 coupé in spider

Iz Italije je deset avtomobilskih znamk in prav toliko izdelovalcev karoserij

ŽENEVA, 10. — Avtomobilska svetovna industrija ima jutri zopet svoj veliki shod na tradicionalnem mednarodnem ženevskem salonu. Iz raznih panog je svoje izdelke predložilo 1136 razstavljavcev, ki razstavljajo avtomobile, razne pritikline, karoserije, čolne, kolesa in motorje ter campinge. V oddelku avtomobilov predstavlja 12 držav 82 znamk. Iz Italije jih je deset: Abarth, Alfa Romeo, Asa, Autobianchi, Ferrari, Fiat, Iso, Lamborghini, Lancia, Maserati; deset je tudi izdelovalcev karoserij: Bertone, Fissore, Frua, Ghia, Moretti, Osi, Pininfarina, Touring, Vignale in Zagato.

Sicer pa je pričakovanje te prireditve v Ženevi dokaj mirno, mogoče predvsem zato, ker niso napovedane kake posebne novosti. Pozna se mogoče tudi nekoliko ozračje štednje, ki jo je uvedla švicarska vlada; dejansko se je namreč nakup avtomobilov zmanjšal (v primerjavi z lanskim letom za 35 odstotkov). Obenem se v Švici pričakuje povišanje cene bencina in tudi takse za avtomobile.

Novosti salona so predvsem nekateri posebni avtomobili, ki so le «izpeljani» iz prvotnih tipov.

Tako bosta obiskovalce privlačevali dve absolutni novosti Fiata, ki poleg svojih znanih avtomobilov razstavlja dva zelo privlačna modela: «coupé» in «spider 850»; to sta športni predelavi navadnega avtomobila «850». Ta dva avtomobila približujeta model športnega okusa širšemu občinstvu, ki si za dosegljivo ceno lahko nabavi avto, ki je po svojem videzu in značaju že «izvenserijski».

Seveda pa bodo privlačevali pozornost tudi ostali modeli Fiata, od katerih so bili nekateri pred kratkim izdelani, drugi pa so znani. Tako so na razstavi: «500», «600 D», «družinski 600», «850», «1100 D», in «družinski 1100», «1300» in «družinski 1300», «1500», «Družinski 1500» in «1500 L», «cabriolet 1500» in «1600 S», «1800 B», «2300 lusso» in «coupé» 2300».

Proizvodnja železa v februarju

MILAN, 10. — Proizvodnja litega železa v februarju je dosegla 384.000 ton, kar je za 33,8 odstotka več v primerjavi z 287.000 ton v lanskem februarju. Proizvodnja v prvih dveh mesecih (760.000 ton) pa kaže porast 28,4 odstotka v primeri s prvima dvema mesecema preteklega leta (592.000 ton).

Proizvodnja jekla (935.000 ton) kaže 11-odstotni porast v primerjavi s proizvodnjo v februarju 1964 (842.000 ton). Enak porast, 11 odstotkov, je doživela tudi proizvodnja jekla v prvih dveh mesecih 1965 v primerjavi z isto dobo lanskega leta.

Gastronomija v Bologni

BOLOGNA, 10. — Druga gastronomska razstava bolonjske kuhinje se je pričela danes v Bologni z udeležbo 38 restavracij. V času te prireditve, ki pravzaprav ni razstava in se bo končala 31. marca, morajo sodelujoče restavracije ponujati tipične tradicionalne bolonjske jedi, poleg številnih drugih jedi, ki so bile odlikovane na raznih natečajih. Klienti pa na poseben obrazec napišejo svoja mnenja. S temi obrazci bodo klienti udeleženi pri žrebanju številnih nagrad. Za restavracije so na razpolago nagrade, ki so jih prispevale razne mestne ustanove pa tudi ministrstvo za turizem in ENIT. Uradna podelitev nagrad bo 8. maja, ko bo otvoritev festivala italijanske kuhinje v novem velesejemskem predelu.

Zanimanje za slike bivšega roparja in ponarejevalca

TREVIGLIO (Bergamo), 10. — Mario Feraboli, bivši ponarejevalec ter ropar, slika samo na podlagi, ki je skoraj vedno črna, italijanski in tuj denar, katerega dober poznavalec je spričo svoje nekdanje dejavnosti. O Feraboliju, ki ima 42 let, so v letih 1945 do 1948 pisali časopisi vse Italije. Feraboli je bil znan ropar in prav tako imeniten ponarejevalec; zlasti je bil nenadkrijljiv pri ponarejanju «AM-lir». Sedaj se na svojih slikah podpisuje «Mariolino Falsario da Caravaggio». Iz zapora San Vittore je prišel pred približno dvema letoma. Za njegove slike je mnogo zanimanja in nekatere gredo v prodajo za lep denar.

Dva otroka živa zgorela

SAINT VINCENT (Aosta), 10. — Dva otroka sta živa zgorela v Champdeprazu. Smrt sta našla v požaru senika, ki sta ga sama zažgala.

Komaj 4 in 3 leta stara Renzo in Giulia Berger sta s starši in petimi drugimi brati stanovala na periferiji vasi. Otroka sta morala, kot je bilo mogoče sklepati, prenesti nekaj oglja z ognjišča v hiši na senik. Takoj so se vzdignili plameni, ki so zajeli, vse poslopje. Ko so prihiteli starši z drugimi ljudmi, so bila vrata senika znotraj zaprta. Ko so vdrli, je bilo že prepozno, ker ni bilo mogoče naprej v plamene.

Ko so gasilci požar pogasili, so našli zogleneli trupelci otrok, ki sta bila objeta, v nekem kotu. Verjetno sta umrla zaradi zadušitve v dimu, še preden so ju dosegli plameni.

Mati obeh otrok se je opekla po rokah in obrazu, ko je hotela do otrok, potem ko so vrata podrli. Komaj so jo zadržali, da ji niso plameni zajeli obleke.

Beračica z milijoni v banki

VIDEM, 10. — Ko je policija preiskala stanovanje Licie Colluincig vd. Seiz, stare 75 let, ki so jo pred dvema dnevoma našli mrtvo z rokami obgrizenimi po podganah, je našla hranilno knjižico z vlogo več kot 10 milijonov lir ter ključek varnostne skrinjice neke tukajšnje banke. Domnevajo, da je teh 10 milijonov samo del premoženja stare beračice.

Holandska princesa se je zaročila z «navadnim meščanom»

HAAG, 10. — Holandska kraljica Julijana je danes po televiziji sporočila, da se je njena tretja hči Margrit zaročila s Pietrom van Vollenvnom. Zaročenec, ki nima nikakih plemiških naslovov, je študent prava ter namerava letos diplomirati. Prestolonaslednica Beatrice še ni poročena, drugorojena hči Irene pa se je morala lani odpovedati pravici na prestol, ker se je poročila s princem Ugom Carlosom Borbonskim, ki je katoliške vere in se je tedaj tudi ona pokatoličanila.

Včeraj pogreb prof. Carneluttija

BENETKE, 10. — Samo krog najožjih prijateljev se je poleg svojcev udeležil pogreba prof. Francesca Carneluttija, znanega italijanskega jurista. Umrl je sicer pri sinu v Milanu, toda prepeljali so ga v Benetke ter ga pokopali na pokopališču Sv. Mihaela. Med udeleženci pogreba je bil tudi beneški patriarh kardinal Urbani.

Carnelutti, ki se je rodil pred 86 leti v Vidmu, je začel svojo odvetniško kariero že pri 22. letih. Postal je tudi profesor na raznih univerzah. Uveljavljal se je tudi strokovno na področju sodnega postopka. Še v visoki starosti je nastopal na raznih procesih. (Slika ga kaže na enem izmed njegovih zadnjih procesov.)

PO UMORU LETONSKEGA NACISTA

Kunzle je poklical Cukursa v Montevideo?

Odločno zanikanje izraelskega zunanjega ministrstva

MONTEVIDEO, 10. — Nekdo je včeraj izstrelil 4 krogle iz pištole proti pročelju neke sinagoge v Montevideu. Domnevajo, da gre za nacistične elemente, ki so hoteli tako maščevati umor bivšega letonskega nacista Herberta Cukursa, ki so ga v soboto našli v neki skrinji mrtvega.

Sin Cukursa Gunnar je izjavil neki tiskovni agenciji, da je oktobra meseca nekdo očetu telefoniral, da je njegovo ime na seznamu oseb, ki so jih židje obsodili na smrt. Neznanec je Cukursu svetoval, naj na noben način ne zapusti Brazilije, ker bo, tako kot številne druge osebe z omenjenega seznama, umorjen pred 1. majem 1965. Kot je znano, bi morali na ta datum zastarati v ZRN nacistični vojni zločini. Gunnar Cukurs je dostavil, da je oče odšel v Montevideo, kjer je bil umorjen, potem ko je prejel telegram s podpisom osebe, ki jo je spoznal v zadnjem času; ta oseba je Aron Kunzle. Sin je tudi povedal, da je oče nesel s seboj dokumente, ki naj bi dokazali njegovo dolžnost glede zločinov, katerih je bil obtožen. Kunzle je eden izmed tistih, ki jih uruguajska policija išče kot osumljene, da so sodelovali pri umoru Cukursa.

JERUZALEM, 10. — Predstavnik izraelskega zunanjega ministrstva je včeraj označil kot «obrekovanje brez podlage ter zlobne obtožbe» tiste vesti, ki so navajale, da je šef urugvajske policije govoril o nekem izraelskem diplomatu, ki naj bi bil vmešan v umor nacista Herberta Cukursa. Predstavnik je dostavil, da je izraelski poslanik v Montevideu dobil naročilo, da energično protestira proti tem obtožbam, če so seveda bile sploh izrečene.

Mrtvi in ranjeni pri dinamitnem atentatu v Singapuru

SINGAPUR, 10. — Tri osebe so bile ubite in 35 jih je bilo ranjenih pri dinamitnem atentatu v Singapuru. Do eksplozije je prišlo danes v neki banki. Sedemnadstropno poslopje, v katerem ima banka svoj sedež, je bilo močno poškodovano.

Potres v Grčiji

ATENE, 10. — V zadnjih 24 urah so v Grčiji čutili 35 potresnih sunkov, ki so povzročili tudi dva smrtna primera, ena oseba pa je hudo ranjena. Najbolj prizadeti so bili Sporadi ter dve vasi na otoku Alonisosu, kjer je 70 odstotkov stanovanj podrtih ali poškodovanih. Zaradi dežja in slabega vremena je položaj še hujši. Tudi v Atenah so ponoči čutili potres, vendar ni bilo kake škode. Čutili pa so potres tudi v drugih krajih Grčije.

Za «Michelangelom» kmalu tudi «Raffaello»

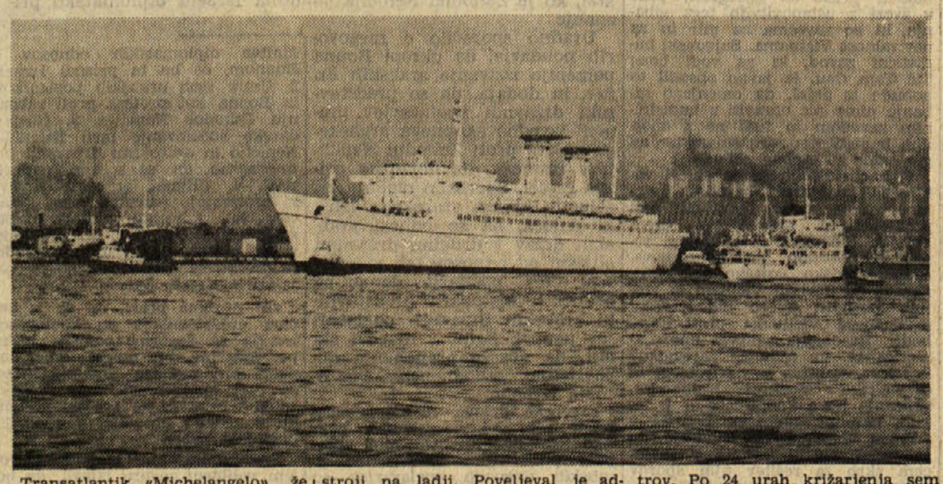

Transatlantik «Michelangelo» že dela v Genovskem zalivu podobne poskuse, kakor jih bo v kratkem delal njegov dvojček «Raffaello» v Tržaškem zalivu. Tako je v soboto «Michelangelo» zapustil pristanišče in odpeljal brez kakega cilja na odprto morje. Šlo je za tako imenovane «preliminarne poskuse». Zgodaj zjutraj je velikanski in obenem elegantni transatlantik družbe «Italia» potegnilo iz pristanišča pet vlačilcev, ob izhodu pa so že začeli delovati stroji na ladji. Poveljeval je admiral Alberto Beretta, kapitan brodogradnje družbe «Ansaldo», ki je ladjo zgradila. Na poveljniškem mostu pa je bil tudi višji kapitan Mario Crepaz družbe «Italia», ki bo približno čez mesec dni prevzel poveljstvo ladje, ko bo ta izročena lastnici. Ladja je odpeljala proti jugu in nato izginila za obzorjem. Stroji so poganjali dva velika vijaka, ki tehtata vsak 32 ton in imata v premeru šest metrov. Po 24 urah križarjenja sem in tja se je ladja vrnila v pristanišče. Kakor dvojček «Raffaello» ima «Michelangelo» dva medsebojno popolnoma neodvisna motorja. Vsak proizvaja moč približno 50.000 konjskih sil na os, tako da znaša celotna pogonska moč transatlantika 100.000 konj na os. Ta moč bo lahko dajala ladji največjo hitrost čez 29 milj na uro. Ta hitrost bo uradno preskušena 17. in 18. t.m., ko bo «Michelangelo» delal poskuse «z vso močjo».

OB 20-LETNICI OSVOBODITVE

MLADINSKI NATEČAJ «PRIMORSKEGA DNEVNIKA»

Letos proslavljamo 20-letnico zmagovitega zaključka narodnoosvobodilne borbe, italijansko ljudstvo pa 20-letnico odporniškega gibanja. V spomin na ta dva zgodovinska dogodka in z namenom, da bi tudi novo, povojno generacijo spodbudil k večjemu zanimanju za to izredno pomembno obdobje naše novejše zgodovine, razpisuje Primorski dnevnik mladinski natečaj z naslovom

«Pripovedovali so mi...»

Natečaj je namenjen osnovnošolski, srednješolski in delavski mladini, to je tistim mladeničem in dekletom, ki v narodnoosvobodilni borbi niso mogli sodelovati, ki pa so iz pripovedovanja staršev in sorodnikov, bivših borcev in aktivistov zvedeli za razne dogodke iz borbe proti nacističnim in fašističnim okupatorjem naše dežele. V poštev prihajajo opisi partizanskih pohodov, borb, akcij in spopadov, opisi dogodkov in razmer v zaporih in koncentracijskih taboriščih, požrtvovalnost terenskih delavcev in kurirjev, skratka vse, kar je s to slavno in trpljenja polno dobo povezano.

Prispevke, ki so lahko poljubno dolgi, bo uredništvo «Primorskega dnevnika» *sprejemalo do 1. maja* in boljše tudi sproti objavljalo proti honorarju, najboljše pa bo po zaključenem natečaju tudi nagradilo z lepimi knjižnimi nagradami in seveda s honorarjem za objavo.

Mladinci in mladinke, primite za pero in pošljite nam svoje spise na naslov:

Uredništvo «Primorskega dnevnika», Ul. Montecchi 6 Trst

film — knjige — gledališče — gledališče — glasba — slikarstvo

Sovjetska pianistka na turneji po Jugoslaviji

Sovjetska pianistka Marina Mdivani je pravkar začela svojo prvo, štirinajstdnevno turnejo po Jugoslaviji. Jutri bo koncertirala z recitalom v Slovenski filharmoniji v Ljubljani. Igrala bo dve Haydnovi sonati, Osmo sonato Prokofjeva in Slike z razstave Musorgskega. Mlada umetnica je učenka znamenitega mojstra Emila Gilelsa. Svojo bleščečo mednarodno kariero je začela z zmago na mednarodnem tekmovanju pianistov in violinistov «Marguerite» Long — Jacques Thibau» v Parizu (med violinisti je takrat zmagala njena rojakinja Irina Bočkova). Marina Mdivani je ponovila pariški uspeh še na drugem tekmovanju Čajkovskega v Moskvi, kjer je bila med laureati tega mednarodnega tekmovanja.

Slikar Janez Vidic razstavlja na Dunaju

V eni izmed dunajskih galerij so odprli razstavo likovnih del mariborskega slikarja Janeza Vidica. Za to razstavo je umetnik odbral okrog 20 del, zvečine so to slike na steklu. Ta tehnika je že skoraj pozabljena v Sloveniji. Janez Vidic si je s temi slikami vtisnil zelo zanimiv osebni pečat. Poleg slik na steklu, ki prikazujejo kmečko življenje, je slikar prikazal še nekaj olj.

Louis Armstrong pride v Jugoslavijo

Znani mojster jazza Louis Armstrong bo med turnejo po vzhodni Evropi gostoval od 30. marca do 4. aprila tudi v Jugoslaviji. V Novem Sadu bo imel koncert 30. marca, v Ljubljani 1. aprila, potem pa bo nastopil pred beograjskim občinstvom. Armstrong bo priredi koncerte tudi v Pragi, vzhodnem Berlinu, Leipzigu, Frankfurtu in Bukarešti.

* * *

LONDON, 10. — Renata Scotto bo pela v «Traviati» v londonskem gledališču Covent Garden 15. t.m. Pevka se je tudi pogodila z milansko Scalo za nastop v Bellinijevi operi «Capuleti in Montecchi» v prihodnji sezoni. Opere niso dajali že več kot dvajset let. V uprizoritvi v Scali bo vlogo Romea, ki jo navadno poje sopran, pel tenorist.

* * *

HAAG, 10. — Holandski prosvetni minister je v centralnem muzeju v Utrechtu otvoril razstavo italijanskih knjig o umetnosti. Razstava je povezana z razstavo 160 del holandskih slikarjev 16. stoletja, ki so živeli v Italiji in je nanje vplivala italijanska umetnost. Slike so iz muzejev in zasebnih zbirk v Evropi in seveda tudi iz italijanskih galerij. Obe razstavi bosta odprti do 30. maja.

* * *

PARIZ, 10. — «Zlati pokal francoskega dobrega okusa» za leto 1965 je bil podeljen založbi Arnoldo Mondadori, ki si je znala, kot je dejal predsednik zadevnega odbora Raymond Rodet, v vseh področjih založništva pridobiti spoštovanje, občudovanje in svetovni sloves.

Irving Wallace: Chapmanovo poročilo

Seksualnost brez ljubezni ne pomeni ničesar, to bi lahko označili kot osnovno idejo romana Chapmanovo poročilo, ki ga je napisal ameriški pripovednik Irving Wallace. To idejo je kot motiv svoji knjigi napisal tudi pisatelj sam s citatom nekega ameriškega znanstvenika z neke univerze, ki je dejal: Spolnost ne nadomesti ljubezni. Izpeljal pa je idejo v romanu, v katerem pripoveduje zgodbo iz sodobnega ameriškega življenja, ki je morda za evropske pojme malce nenavadna, ki pa je vendar dovolj ilustrativna za Ameriko.

Doktor Chapman, ameriški sociolog, zbira s svojimi sodelavci podatke o seksualnem življenju ameriške žene. Zato, da bi potem te podatke statistično obdelal in znanstveno proučil ter jih objavil v svojih delih. Vse to seveda zgolj iz znanstvenih nagibov, da bi s svojimi raziskavami pripomogel k srečnejši prihodnosti ameriških ljudi. V ta namen hodi doktor Chapman po vsej Ameriki in s svojimi sodelavci anketira na tisoče ameriških žena o najintimnejših vprašanjih človeškega življenja. Tako pride tudi v neko mesto na Floridi, kjer njegov prihod povzroči med članicami nekega ženskega kluba, ki se prostovoljno priglase za anketiranje, vrsto usodnih dogodkov. V ospredju pripovedi je šest ameriških žena, različnih tipov, normalnih in manj normalnih, v katerih življenju pa prav udeležba pri anketi sproži usodne dogodke. V dogodke se usodno vpletejo tudi Chapmanovi sodelavci, od katerih eden ubije eno anketiranko in nato napravi samomor z avtom, drugi sreča med anketiranakami svojo bivšo ženo, tretji se zaljubi v mlado vdovo, ki ga zavrača. Skratka: anketa doživi v tem mestu popoln polom, ne samo med članicami ženskega kluba temveč tudi med samimi člani Chapmanove «znanstvene» ekipe. Chapman se potem razkrije ne kot znanstvenik, ki dela za napredek, temveč kot človek brez predsodkov, brez čuta odgovornosti, kot sebičnež, ki vse skupaj počenja iz egoističnih nagibov zaradi svojega slovesa in materialnih koristi.

V Ameriki, kjer ugotavljajo vse mogoče in nemogoče stvari, med njimi tudi seksualno življenje, je roman o tem vprašanju gotovo zbudil več pozornosti kot jo bo pri nas. Predvsem zato, ker je to ostra kritika na račun tovrstnega «znanstvenega» raziskovanja, ki pa ga pri nas seveda ne poznamo. Seveda to raziskovanje sploh ni nobena znanost temveč zgolj šarlatanstvo, za katerim se skrivajo predvsem materialni, egoistični nagibi. Razen tega tudi problema samega v taki obliki, kot ga nakazuje roman, pri nas ne poznamo. Tudi po formalni plati roman ni nič posebnega, pa tudi zgodbe same predstavljajo zgolj povprečno branje. Ves roman je napisan kot kritika tozadevnega lažnega znanstvenega proučevanja, predvsem pa zaradi izpovedi osnovne pisateljeve ideje, da spolnost brez ljubezni ne pomeni ničesar, najmanj pa kake sreče. Čeprav je to tehten in zanimiv notranji človeški problem, ki ga tudi v literaturi redkokdaj srečamo, pa je vendar roman, z vsemi zgodbami šestih ameriških žena, napisanimi v podkrepitev avtorjeve ideje, le povprečen. Povprečen tako, da nas pravzaprav nikjer ne prevzame, čeprav se sicer z osnovno idejo avtorja strinjamo in tudi verjamemo v resničnost problema, ki ga pisatelj obravnava. Če morda še navedemo, da bodo ljudje, zlasti nekateri, jemali knjigo v roke predvsem iz drugih motivov, zaradi delikatne snovi, ki jo knjiga vendarle obravnava, pa nas v svoji amerikanski varianti neposredno ne zadeva, se vendarle skoraj vprašujemo o nujnosti prevoda. Pa čeprav bo knjiga tako ali tako najbrž veliko brana in ji določenih kvalitet ne moremo odrekati.

Ta roman o spolnosti in ljubezni, kakor ga označuje podnaslov je za slovenske bralce oskrbela založba Obzorja, prevedel pa ga je Ivan Petrič.

Sl. Ru.

Četrtkova črtica

Biserna ogrlica

Ernie Speers je naglo zavrl avtomobil, ustavil in z glavo pokazal na hišo, vso zakrito z gostim drevjem. Zajel je sapo, kot bi ne bil prišel z avtomobilom, pač pa peš. Njegov debeli obraz se je znojil: — Glej — je rekel — Ona stanuje tu, Del...

Preden sem dobro pogledal hišo, sem vrgel ogorek cigarete skozi okence avtomobila.

— Rekel si, da je sama? — sem pripomnil. — Pa če je kdo pri njej?

Otrl si je znoj z obraza. — Ne misli na to... — je odvrnil — K njej nikoli nihče ne prihaja. — Nato je s prstom pokazal na čelo: ú Lois Webb je nekoliko prismuknjena, Del!

— Prav! Ona je torej blazna in nihče in nikoli ne prihaja sem, k njej. In če je blazna, kakor ti praviš, da je, morda nosi ogrlico okoli vratu?

— No, saj imaš samokres, kajne? Kaj nisva sklenila neki sporazum...

— Da...

— No? Plačal sem ti pot, dal dnevnice in sto dolarjev v naprej. Nimaš storiti nič drugega kot da vzameš ogrlico namesto, da bi jo jaz.

Nasmehnil sem se mu v obraz:

— In nič drugega? Ernie?

— Poslušaj me, Del. Jaz bi to sam opravil, če bi me ona ne poznala... Tu me vsi poznajo, celo kamenje me pozna! Zaradi tega sem se moral obrniti na tebe.

Kar skočil sem iz avtomobila. — Pomiri se no! — sem rekel. — Pomiri se! Če ogrlica dejansko obstaja, jo bom že našel in vzel, pa naj bo to tako ali drugače.

Nagnil se je skozi okence avtomobila: — Ne pozabi, Del... nje se ne smeš dotakniti!

— Pomnil bom to, bodi brez skrbi!

— Vzemi ogrlico in se vrni. Ne smeš storiti nič drugega. Ne počenjaj neumnosti samo zaradi tega, ker je prikupna...

— Brez skrbi, bodi brez skrbi! — sem rekel že nestrpno. Obrnil sem se na peti in se napotil po stezi, ki je vodila proti hiši.

* * *

Lois Webb je sedela pred hišo. Ernie je bil rekel, da je prikupna, toda to je bilo vse premalo povedano. Prijetna? Krasna mlada plavolaska, ki je človeka kar očarala... Tako njen obraz, kakor njeno telo: človek je pred njo obstal kot brez sape. In se niti malo ni zdela blazna. Niti najmanj!

— Zdravo! — sem rekel.

Ona se je nasmehnila: — Zdravo...

— Vroče, kajne?

— Tako se zdi. — Opazovala me je dolgo in počasi, od glave do pete, kot da ji ugaja to, kar vidi pred seboj.

— Ali bi vas mogel prositi za kozarec vode, ali pa sem morda nezaželen gost? — sem jo vprašal.

Se enkrat me je pogledala, nato pa je vstala, da bi odprla vrata.

— Kar pridite...

Sledil sem ji v kuhinjo in počakal, da mi je natočila kozarec vode. Ko se je obrnila proti meni, sem ji vzel kozarec iz roke, ga postavil na mizo in ji pokazal samokres.

Ni rekla niti besede. Njene plave oči so izražale neznatno presenečenje. Nekajkrat zapovrstjo je vzdihnila in to je bilo vse.

— Kje je ogrlica? — sem vprašal.

Njej pogled je kar skakal od mene do samokresa in narobe. In vendar je enostavno odgovorila:

— Zgoraj, v spalnici...

— Stopimo po njo!

Sledil sem ji po stopnicah. Stopnice so bile visoke, njeno krilo pa kratko. In te noge, njene noge! Kot da so preveč lepe za mene... Ko sva prispela na vrh stopnic, sem se še bolj oznojil kot prej Ernie Speers v avtomobilu. No, kako naj bi bila blazna! Ona prav dobro ve, kje ji stoji glava!

Ko sva prišla v spalnico, je stopila k omari, potegnila iz miznice ogrlico in mi jo ponudila.

— To je družinski nakit... — je počasi rekla. — Zapustila mi jo je mati... — Glas ji je postal nenavaden, nekako hrapav. Morda v tem trenutku niti ni mislila na ogrlico. Morda je mislila na isto, na kar sem mislil jaz.

Med zobe sem stisnil biser, da bi se prepričal, ali je ogrlica prava. Biser je bil pravi. Spustil sem ogrlico v žep in obstal, da bi še obučudoval lepo Lois Webb. Ona pa stopi korak proti meni. Dovolj je bil nasmeh na njenih ustih, da bi se videlo, kaj misli. Stegnil sem roke proti njej. Vrgla se mi je v objem s tolikšno silo, da bi bil skoraj izgubil ravnotežje.

Njene ustnice so se silovito upile v moje. Vse se mi je zavrtelo.

Brez diha sem se skusal počasi ločiti od nje, vendar se me je tako tesno oklenila in me krepko ugriznila v ustnico...

Nato se je nenadoma odmaknila, spustila roke ob telo in obstala z zaprtimi očmi. Stala je tako, sopla in drhtela.. Čez nekaj trenutkov je bila Lois Webb ponovno v mojem objemu in tedaj nisem mislil več na nič drugega...

* * *

Erniev avtomobil je še vedno stal, kjer sem ga bil pustil. Ernie je bil še vedno ves v znoju. Kar spustil sem se na sedež poleg njega, z levo roko pa pokazal na žep in rekel: — Imam jo!

Pokima mi z glavo in mi pomoli usnjeno torbico z besedami: — Spusti jo kar sem!

Spustil sem ogrlico v usnjeno torbico in ga pogledal: — Zakaj?

— Predrsem ogrlica! — je odgovoril. — Se spominjaš svoje obljube? Se je nisi dotaknil, kaj?

— Sem, dotaknil sem se je. In še kako. In kaj potem?

Dobro je vedel, da bi se z dekletom, kakršna je Lois Webb, noben moški ne bil pomišljal... Njegov obraz pa je nenadoma pobledel, kot stena je bil bel. Njegove drobne oči pa so postale nekaj odvratnega. Prestrašil sem se, da mu ni morda postalo slabo?

— Toda kakšna razlika je v tem, ali sem se je dotaknil ali ne? — sem vprašal nestrpno.

Ne vem odkod ga je potegnil, toda nenadoma sem med rebri začutil samokres:

— Stopi ven!

Gledal sem v samokres in nisem črhnil niti besede. Pripravljal sem se, da stopim iz avtomobila.

— Kreten, idiot, norec! — je Ernie kričal ves iz sebe. — Rekel sem ti, da se je ne dotikaj! Zabičal sem ti to! Vedel sem, da bi se ne bil lotil tega posla, če bi bil vedel vse!

Se vedno sem zijal v samokres, ki je bil uperjen proti meni. Vsak hip bi se bil mogel sprožiti... Toda zakaj?

— Žal mi je zate! — je rekel Ernie z zlomljenim glasom. — Toda zaslužil si. Sam si si kriv, idiot!

— Toda v čem, zakaj...

— Kaj pa sploh misliš, zakaj se ji nihče ne približa? Vsi tod okrog vedo, da ima rada moško družbo!

Gledal sem ga, ne da bi sploh kaj razumel.

— Ali ne veš, da se je vsi bojijo? Edino, kar morejo, je to, da se držijo čim bolj daleč od nje, dokler je prihodnjo soboto ne odpeljejo sanitarci...

Sedaj me samokres ni več zanimal. Nič me ni več zanimalo razen zadnjih besed, ki jih je izgovoril Ernie. Nekaj hladnega se mi je začelo mešati po želodcu. Nato je Ernie dvignil samokres in zarjovel:

— Stopi že enkrat iz avtomobila.

Stopil sem iz vozila in zaloputnil vrata. — Dokler ne pridejo sanitarci? — sem ponovil sam zase, vendar še nisem našel odgovora na vprašanje.

— Zakaj in čemu sanitarci?

Ernie je prižgal motor in naglo pognal. Na ves glas je še zakričal:

— Lois Webb je gobava, idiot. Ne ve se še, kje je zbolela in od koga je bolezen dobila.

ARNOLD MARMOR

Konzultacija na daljavo

MARSEILLE, 10. — Zanimiv poskus zdravniškega posega na daljavo. medicinski strokovnjaki iz Marseilla so poslali svojim poklicnim kolegom v belgijskem mestu Charleroi vrsto podatkov o zdravstvenem stanju bolnikov. V prenos so vključili najboljše tehnične pripomočke, tako da so mogli belgijski strokovnjaki spremljati pregled in ugotovitve marsejskih specialistov, ko da so sami navzoči.

Belgijski zdravniki so neposredno spremljali posnetke na zaslonih, hkrati pa so bili v stalni radijski zvezi s svojimi marsejskimi kolegi, s katerimi so tudi razpravljali o vsaki stvari.

Podoben poskus so že poprej napravili med Belgijo in Luksemburgom. Zdravstveni strokovnjaki so mnenja, da se utegnejo ti poskusi v doglednem času razviti v vsakdanjo prakso, se pravi, da bi se zdravniki lahko redno posvetovali na veliko daljavo. Ustrezno prilagojena metoda bi se obnesla tudi pri nesrečah na morju, v planinah ali na cestah.

Mihec in Jakec

— Posluši Jakec, midva be mogla anbot kej govort tudi od umetnosti, zatu ke če ne bojo ledje rekli, de smo zabita.

— Ma dej, dej, Mihec, kej govoriš! Kej se čemo ment od umetnosti, ke se neč ne zastopemo!

— E, ma si čuden, Jakec! Kej za govort od umetnosti se je treba nanjo kaj zastopet? Kej misleš de drugi, ke govorijo od umetnosti, de se kej zastopejo? Ma ke govorijo, pasajo za fine ledi, za zobražene jn u fini kompaniji se šika govort tudi od umetnosti. Sej prfina politiki govorijo od umetnosti.

— Pej od kašne umetnosti be tou govort? Zatu ke je je več sort. Je film, San Remo, televižjon, stari lonci, strategija, zaslužet dnar...

— Ne, ne! Jest mislem govort od razstav. Od slik jn take reči. Jest sm vidu, postaumo reč, tisto razstavo od karikatur.

— Jn si kej zastupu?

— Se zna, de sm! Narprej sm zastopu, de jema moderna slikarija dvej jemeni. De se lahko reče popart al pej karikatura.

— Kaku si reku? Popard? Pej kej je tu?

— Znaš, tu je ana umetnost, ke zrežeš ven ses luštracjonov kašne pupole jn magari tudi kašno reč tiskano. Ma moreš zrezat vse šepasto jn nikoli celo. Jn pole nalimaš te koščke, koker pride, na ano karto, daš okuli namalo farbe, pej je.

— Jn tu be blo popard?

— Ja! Jn zdej, če se ti če naredet ano razstavo karikatur, vzameš tiste popardovske slike, jeh obejseš jn rečeš, de so karikature. Jn tisti, ke ne verje, je šempjo.

— Ju tiste informalne slike?

— Glih taku lahko pasajo ku karikature.

— Ma znaš, de meni se je zmiram zdelo, de ta moderna slikarija je ku ana karikatura.

— Ben, zdej jemaš uradno potrjeno, de je taku. Sej so vsi slikarji dekordo, de se njeh slike lahko imenavajo tudi karikature. Uani bojo ja znali, kej delajo.

— Ma pej una stara umetnost? Kej jo bo prou konc?

— Ne, ne, brez skrbi! Posebno austriska ne! Uni dan sm brou u pikoli, de je treba bol pošacat austrisko cesarico Elizabeto. Znaš, tisto, ke je bla anbot u žardini pred štacjonam. Jn, se zna, kadar je Austrija propadla, so vzeli tudi cesarico proč. Jn zdej so se zmisleli nanjo jn so jo najdli u anmi koti u miramarskem parki. Jn se jem je naenkrat zasmilla jn pravejo, de be jo mogli dent na kašen lepši kraj, de bo pršla bol do veljave.

— E, dragi moj Mihec, leta tečejo, provaš ano, provaš drugo, jemaš skrbi ses kantjirjem jn pole prideš na tu, de prouzaprou ta stari cajti...

— Ne, ne Jakec! So prou posebe napisali, de ni treba mislet, de so tu kašne nostalgije.

— E, dragi Mihec, tu je še bol sumljivo! Zatu ke aden, ke je res nedoužen, se nikoli ne hvale, de je nedoužen. Posebno, če ga nobeden ne praša.

— Jakec, ma zdej prouzaprou ne govorimo več od umetnosti, ma od kantjirja. Tu pej žiher pestimo, ku se reče, odgovornim činiteljem.

— Ja, ja, nečko pestmo!

CARLO PONTI JE DRŽAL BESEDO

Sofia Loren ima zares «najlepši dom na svetu»

Preurejena vila s 50 sobami - Nekoč je bila dom kakega visokega cerkvenega dostojanstvenika - Velik park z najrazličnejšim eksotičnim drevjem

RIM, 10. — O Sofiji Loren bi mogli marsikaj reči ali vsaj sklepati. Na eni strani je to zares dobra filmska igralka, ki se je povzpela na zelo visoko umetniško raven in dobila tudi visoko priznanje — «Oscarja». Z druge strani pa bi mogli tudi reči, da ni srečna, vsaj popolnoma ne. Sama zatrjuje, da bi rada uredila svoje zakonske razmere, ki zaradi določenih zakonskih ovir niso povsem «normalne». Toda nihče bi ne mogel trditi, da ni srečna v najbolj preprostem pomenu besede: iz preprostega neapeljskega dekleta je postala slavna in bogata.

Ko sta se Sofija Loren in Carlo Ponti 1957. leta v Mehiki poročila, ji je Ponti obljubil «najlepši dom na svetu». Po sedmih letih bi mogli reči, da je bogati italijanski filmski producent besedo držal. Minulo leto je zaključil opremo vile s 50 sobami v Marinu blizu Rima.

Že samo dejstvo, da gre za vilo s 50 sobami, nam pove, da ne gre za majhno stvar. Toda «najlepši dom na svetu» je res nekaj posebnega. Podi v nekaterih sobah te vile so iz starega rimskega mozaika, veliki park, ki vilo obdaja, je izpopolnjen z marmornatimi fontanami iz XVI. stoletja. Del opreme v rokokoju se lahko baha s slikami iz XVIII. stoletja, sedanje, XX. stoletje pa je v vili prisotno s celo vrsto sodobnih tehničnih dosežkov, med katerimi tudi velik 45 metrov dolg plavalni bazen, ki je zelo primerno vključen v okolje parka nasproti pročelju vile. Bazen ni povsem simetričen, kajti ob eni strani je rasla večja marelica, ki je Ponti ni hotel žrtvovati simetriji bazena. Drevo je sicer usahnilo, vendar njegove suhe veje dajejo vsemu okolju ton nekakšnega japonskega vrta. Plavalni bazen, ki je iz plavih ploščic, poživlja marmornati kipec, ki ga je Ponti kupil pri nekem neapeljskem antikvariju.

Carlo Ponti in Sofija Loren vili še nista dala uradnega imena. Vsekakor pa predstavlja novi dom za Sofijo Loren «prijeten simbol varnosti». Sofija Loren je glede tega rekla: «Mnogi ljudje imajo v življenju dva domova. Tistega, v katerem so se rodili in zrasli, ter novi dom po poroki. Resnično nisem nikoli imela prvega doma in vila mi sedaj daje podobo varnosti in me hkrati povezuje s tradicijo.»

Carlo Ponti se je zaljubil v to vilo pred 20 leti, ko jo je prvič videl, kupil pa jo je pred 12 leti. Zgrajena je bila v XVI stoletju in postavil si jo je verjetno kak visok cerkveni dostojanstvenik. Proti koncu druge svetovne vojne so jo za nekaj časa zasedli Nemci. Restavriranje in opremljanje vile se je začelo dejansko šele 1960. leta.

Vse arhitektonsko delo in ureditev parka je Ponti poveril Imeriju Maffeisu, kateremu so prihajali antikvarni predmeti, kipci, slike in eksotične rastline z vseh koncev sveta. Med odkopavanjem terena so naleteli tudi na ostanke katakomb in na rimske mozaike. Stropi v vili so v barvastem in močno obdelanem lesu iz XVIII. stoletja. Na stenah so freske iz iste dobe, ki prikazujejo lovske prizore, kmečka okolja in prizore iz ribolova. Vila je nacionalni spomenik in je torej pod zaščito ustanove za varstvo spomenikov. Toda Carlu Pontiju je uspelo, dobiti vsa ustrezna dovoljenja za preureditev vile, seveda ob spoštovanju zgodovinskih vrednot objekta. Poleg tega se je Ponti obvezal, da bo vilo odstopil državi, če bi jo kdaj nameraval prodati.

Dolgo bi bilo naštevanje raznih dragocenih predmetov, ki jih lahko vidimo v vili, toda omejili se bomo na veliko marmornato polico v obednici, ki je izdelana iz zelo redkega egipčanskega marmorja, omenili bomo še mizo, ki je napravljena iz velike marmornate plošče, ki so jo našli v katakombah, za podstavek marmornati plošči pa služi leseni podstavek v stilu Ludvika XIV. Med zanimivostmi v parku vile je posebne pozornosti vredno umetno jezerce z otočkom. V jezeru raste veliko vodnih rastlin. V jezerce dovaja vodo prav tako umeten slap. Ob jezercu je več stebrov in to izvirnih stebrov iz rimske dobe ter en grški steber, ki ga je Ponti kupil nekje v južni Italiji.

Skratka gre za zares bogato vilo.

Američani o sovjetski «Sondi-2»

WASHINGTON, 10. — Sovjetska «Sonda-2», ki so jo sovjetski tehniki izstrelili proti Marsu novembra lani, bo plula tik ob Marsu ali bo treščila na Mars 6. avgusta letos. Te podatke je ob svojem obisku britanskemu observatoriju v Jodrell Banku dal sovjetski akademik Mtislav Keldiš članu ameriškega vesoljskega sveta, ki je te podatke objavil, ko je prišel domov.

Sovjetska «Sonda-2» je bila izstreljena dva dni po izstrelitvi ameriške sonde «Mariner IV.», ki bo prispela na Luno 14. julija, to se pravi tri tedne pred sovjetsko.

Kot poročajo iz ameriških virov, so sovjetski strokovnjaki baje že trikrat popravili smer svoji vesoljski ladji in kot se zdi, ima «Sonda-2», ki je štirikrat težja od ameriške sonde «Mariner IV.», nalogo fotografirati Mars

ČLOVEK NE BO ŠE TAKO KMALU NA MESECU

Nad 7000 fotografij «Rangerja VIII» o Mesečevi površini

Prvi je Mesec dosegel «Ranger VI» - Njegov naslednik je dosegel cilj z zamudo samo sedmih sekund in odposlal 4316 posnetkov - Še večji uspeh «Rangerja VIII» - Veliko težkočo predstavlja vprašanje, ali bi človek po površini Lune mogel hoditi

Kot se zdi čudno, se ti trije kitajski mornarji vendarle nahajajo na vrhu znanega kitajskega zidu, torej daleč od morja. Kdo ve, ali so v resnici tu samo na prijateljskem izletu, vtem ko eden od njih igra na starodavni kitajski inštrument «erh-hu»!

Sodobna znanost in tehnika sta omogočili zelo nagel napredek v pogledu osvajanja vesolja, a še posebno kar zadeva proučevanje Meseca. Sovjetom se je prvim posrečilo fotografirati ono njegovo stran, ki je z Zemlje ne moremo videti. Američani pa proučujejo nam vidno polovico, pri čemer se trudijo, da bi jo posneli s kar največje bližine. V začetku so sicer doživeli nekaj neuspehov, a jim to ni odvzelo poguma. Najprej so začeli tako, da so proti našemu satelitu zapovrstjo poslali več vesoljskih sond tipa «Ranger». Prvih pet poizkusov ni uspelo, šele «Ranger VI.» je dosegel Mesec, toda tudi ta poizkus ni bil povsem uspešen, ker so se v zadnjem trenutku pokvarile naprave za prenos televizijskih slik. Na vrsto je zatem prišel polet «Rangerja VII.», ki je bil popolnoma uspel. Preden je dosegel površino Meseca, je oddal 4316 slik, ki so bile vse zelo jasne. In bile so vrhu tega nenavadno koristne za proučevanje Mesečeve površine, ki jo je nujno treba poznati, preden se človek odpravi nanjo. Zakaj, postavlja se vprašanje, ali je na tej površini sploh mogoče pristati, ne da bi pri tem človeku grozila smrtna nevarnost. Vse preveč je še skrivnosti in nejasnosti, ki jih je treba odkriti. Zato je bil 17. februarja izstreljen v vesolje «Ranger VIII.», težak 400 kg, in to s pomočjo rakete «Atlas», vtem ko je v poslednji fazi stopila v pogon še raketa «Agena», ki ga je pognala s krožne poti okoli Zemlje v cono Mesečeve težnosti. Polet je trajal 62 ur in 52 minut, a pot, ki jo je bil opravil, je znašala 400 tisoč km. «Ranger» je zadel ob Mesečevo površino samo 7 sekund kasneje, kot so to bili izračunali znanstveniki. Bilo je tudi predvideno, kje bo padel. Razlika je znašala samo 23 km. Področje, proti kateremu je «Ranger» bil usmerjen, je tako imenovano Morje miru. Torej ne gre za isto področje, kjer je na Mesečevo površino padel «Ranger VII.», se pravi za področje Morja oblakov.

Pri tem bi še nekaj omenili, in sicer, da je pot «Rangerja VIII.», oziroma njegova smer bila z Zemlje na pol poti popravljena. Bilo pa je obenem tudi vse pripravljeno za ponovno intervencijo v trenutku, ko je sonda imela priti v Mesečevo bližino, in sicer v tem smislu, da bi se fotografske kamere znašle v kar najbolj ugodnem položaju, vendar pa do tega ni prišlo, ker je vse potekalo po načrtu.

Ta polet na Mesec je bil nadvse uspešen. V zadnji fazi poleta so fotografske naprave delovale celih 23 minut in ne samo 13, kot je bilo predvideno. Spričo tega je bilo posnetih 7000 fotografij, namesto 4000. Telekamere so začele delovati 10 minut prej, kar je bilo odvisno od kota, pod katerim je «Ranger» letel proti Mesecu, oziroma od svetlobe, ki je tam bila. Fotografije «Rangerja VII.» so bile 2000-krat bolj jasne od vsega, kar je moč videti s pomočjo tudi najmočnejšega teleskopa. Te, namreč one, ki jih je posredoval «Ranger VIII.», pa so bile še boljše. Največja vrednost teh fotografij je v tem, da na njih ni posneto samo eno področje s čedalje manjše oddaljenosti, marveč je šest kamer hkrati snemalo na različne načine, tako da so zajele mnogo obsežnejšo površino, a to bo znanstvenikom omogočilo, da bodo lahko temeljiteje proučili ter končno izbrali najprimernejši prostor za pristanek človeka, do katerega bo po predvidevanjih prišlo l. 1970.

Ravnatelj «Jet Propulsion Laboratory» v Passadeni (Kalifornija), William H. Pickering, kjer material proučujejo, pravi, da fotografije kažejo zelo naravno površino Morja miru, kot tudi, da bo višino reliefov na tej površini lahko izračunati prav zahvaljujoč se sencam, ki jo povzročajo in kar je omogočila dobra osvetlitev.

Fotografije so bile med poletom takoj avtomatično spremenjene v elektronske signale, ki so jih pošiljali na Zemljo dve oddajni postaji z močjo 60 vatov. Sprejemali pa sta jih dve anteni v obliki diska, katerih premer je znašal 25 metrov.

Iz fotografij predhodnega «Rangerja» je bilo razvidno, da je površina Meseca prekrita z debelo plastjo prahu, vendar ni bilo moč ugotoviti, kako je ta globoka in, ali bi človek brez nevarnosti lahko nanjo stopil.

Kmalu potem, ko so strokovnjaki prejeli slike «Rangerja VIII.», so o njih podali svoja mnenja. Gerhard Kuyper, ki vodi skupino specialistov za njihovo proučevanje, je izjavil, da obstajajo dokazi, da je Mesečeva površina v pretežni meri prekrita z materialom tipa vulkanske lave. «Lahko, potemtakem, predpostavljamo,» pravi Kuyper, da je Mesečeva skorja, če je iz ive, izvotljena, se pravi, da je polna kavern in rovov, kar je po svoji značilnosti precej podobno pojavu, ki nam je znan s Havajskih otokov. Takšen teren bi utegnil biti zelo varljiv in nevaren. Človeku, ki bi po njem hodil, bi iznenada moglo zmanjkati tal pod nogami in bi strmoglavil v kako brezno. Drugje bi površina lahko bila tudi trdna, vendar bi se človek ne mogel počutiti varnega. Morda bi prvi astronavti morali imeti s sabo posebne dolge palice, ki bi z njihovo pomočjo otipavali teren pred sabo.»

Svoje mnenje je dal tudi profesor Ewen Whiteaker, univerzitetni docent iz Arizone. Tudi ta meni, da je Mesečeva površina iz vulkanskega materiala in da jo prekriva prah, katerega poreklo je prav tako vulkansko. Kljub temu pa bi — kot meni on — človek lahko hodil po njej.

William Pickering, nasprotno, ni tako optimističen. On pravi: «Resda smo svoje znanje o površini Meseca dokaj razširili. Vendar bo potrebno še precej naporov, preden se bomo lahko odločili, kakšna vrsta vozila bi prišla v poštev za kar najbolj varno človekovo premikanje po Mesecu.»

Seveda ni to edino vprašanje, ki se je z njim treba spoprijeti, čeprav je prejkone eno najvažnejših. Ali ga bo moč rešiti samo s pomočjo fotografij, je vprašanje. Nedvomno pa ga bo treba rešiti, preden bo človek poletel na Mesec. Najprej bodo morali tja izstreliti sondo z zelo preciznimi instrumenti, ki bodo na Zemljo oddajali natančne podatke o tem. Razumljivo, da bo to mogoče samo v primeru, če se sonda ne bo preveč pogreznila v prah ali treščila v kako brezno, krater ali podobno.

modni kotiček

Prihodnje leto še krajša krila

V zadnjih dneh so bile v raznih mestih številne konference, zasedanja in zborovanja, ki so na ta ali oni način obravnavala vprašanje mode. Vse te konference in zasedanja so pokazala, kako pomembno je pravzaprav vprašanje mode in kako širok je obseg vseh industrijskih dejavnosti, ki so z njo povezane.

Ena takšnih konferenc (če jo lahko tako imenujemo) je bila na primer v Švici in sicer v Zürichu kjer so švicarske modne hiše obravnavale problem mode za mladoletnice in za otroke v okviru dejavnosti tistih švicarskih tovarn, ki proizvajajo čipke Sangallo. Vsi modeli, ki so jih prikazali so bili seveda iz omenjenega blaga, ki je res zelo prikladno za mladostne spomladanske in poletne obleke ter bluze. Manifestacija je imela seveda propagandni značaj, saj je znano, da obstaja velika konkurenca na področju tekstilne industrije po vsem svetu, ki hoče svoje proizvode uveljaviti v čim številnejših državah.

Druga takšna zanimiva manifestacija, povezana z modo, je bila pretekle dni v Milanu. Mnogi italijanski slikarji (seveda modernejših struj) so organizirali posebno razstavo svojih slik, katerih modeli in barve so bili v skladu z manekenkami, ki so vsako sliko predstavile, oziroma z njihovimi oblačili. Razstava je bila seveda reklama za slikarje, istočasno pa tudi reklama za nove barve in vzorce tkanin.

O modi je bilo govora tudi na posebni konferenci, ki je bila te dni v Turinu in na kateri je o pomenu italijanske mode na svetu govoril sam predsednik ustanove za italijansko modo dr. Emanuele Nasi. Govoril je o temi «Turin in italijanska moda — zgodovina in resničnost». Potem, ko je v kratkih besedah orisal razvoj, ki ga je v zadnjih desetletjih napravila italijanska moda, je dr. Nasi izrazil željo, naj bi se vse italijanske modne hiše, kot vsi italijanski modni ustvarjalci združili tako, da bi lahko italijanska moda nastopila enotno, kar bi imelo brez dvoma za posledico, da bi se italijanska moda na svetu še bolj uveljavila.

In ker je že govora o raznih konferencah in zasedanjih, ki so bila v teh dneh v raznih mestih, naj omenimo še delovanje modnih ekspertov tako v Parizu, kot v Firencah, Turinu, Londonu in še drugod, ki so že v polnem zaletu pri ustvarjanju novih idej in modelov za modo 1965—66.

Me se komaj seznanjamo z modo in novostmi, ki bodo aktualne to pomlad in poletje, ko nas modni eksperti že pripravljajo na novosti, ki bodo v modi prihodnjo zimo, pomlad in poletje.

Kaj bo novega v tej modi? Dosti se o njej sicer še ne ve, toda v glavnih linijah se bo držala letošnjih smernic s to razliko, da bodo barve in vzorci tkanin drugačni, da bodo tkanine zelo dragocene in da bodo krila še krajša. Tudi bodoča moda bo favorizirala zelo vitke ženske, kar prav gotovo ne bo všeč vsem onim, ki se s takšno linijo ne morejo ponašati. Toda kot je prišlo vedno, bo brez dvoma prišlo tudi pri novi modi do kompromisov, ki bodo zadovoljili. Kako naj bi se sicer moda imenovala ženska moda!

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Dosegli boste izreden finančni uspeh. Odpravite spor med vami in starim prijateljem.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Bodite nepopustljivi do svojih nasprotnikov. Napeto vzdušje med vami in sosedom.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Vaše finančno načrtovanje ni najbolj trdno. Ne zanemarjajte svojih zakonskih dolžnosti.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Iz neke boleče izkušnje boste potegnili ustrezne zaključke. V družini vam bodo vsi zaupali.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Bodite bolj diskretni v odnosih do svojih sodelavcev. Skušajte pomiriti svoje živce.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Uspešno boste izkoristili izredno finančno priložnost. Pazite, da bi s svojo sebičnostjo ne pokvarili družinskega vzdušja.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Ne izgubite hladnokrvnosti v nekem besednem dvoboju s predstojnikom. Pomagajte svojemu prijatelju v nesreči.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Močno vas bo prizadela neka kritična kritika. Prehodna napetost v družini

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Skušajte še naprej ohraniti delovno navdušenje kot doslej. V vaši čustveni zadevi bodo nastopile spremembe.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Stopajte kar naprej po svoji poti, ker vas bo privedla do uspeha. Od onih, ki vas ljubijo, lahko zahtevate vse.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne izgubite poguma pred prvimi težkočami Deležni boste dragocene podpore od strani svoje družine.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Delajte tako kot včeraj, pa vam je uspeh zagotovljen. Posvetite nekoliko več časa vzgoji svojih otrok.

RADIO VELEVIZIJA

ČETRTEK, 11. MARCA 1965

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Rimski motivi; 12.15 Postne legende; 12.45 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel «Teen-agers»; 17.20 Italijanščina; 17.35 Lahka glasba; 18.15 Umetnost; 18.30 Glasbena oddaja za mladino; 19.00 Kitaristi; 19.15 Iz zgodovine slov. književnosti; 19.30 Znani motivi; 20.00 Šport; 20.35 «Primer Papaleo», enodejanka; 21.20 Orkester Miramar; 21.50 Mozart: Kvartet v B-duru; 22.15 Od valčka do surfa; 22.50 Ital. glasba.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.45 Simf. koncert; 14.35 Guido Miglia: «Medulinski ribiči.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Glasovi in orkestri; 11.50 Iz turistove beležnice; 12.10 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Znani valčki; 14.00 Glasba po željah; 15.00 Operni almanah; 15.40 Vprašanja tedna; 16.00 Tretja stran; 16.15 Popevke; 16.35 Operna glasba; 17.40 Plesna glasba; 18.00 Prenos RL; 19.00 Trio Alberta Raisnerja; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Elgart.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.05 Psihologovo mnenje; 9.10 Strani iz albuma; 9.45 Popevke; 10.00 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. plesi; 11.30 Na sporedu Rimski-Korsakov; 11.45 Skladbe za godala; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Glasbene beležke; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.45 V diskoteki; 17.25 Ital. pesmi; 18.10 Gubitosi in Guarino; 18.50 Mali koncert; 21.00 T. Guerrini: «I figli del cielo»; 22.00 Orkester Diaz Cano; 22.15 Pianist Badura-Skoda.

II. program

7.30 Jutranja glasba; 10.35 Nove pesmi; 11.05 Vesela glasba; 12.00 Romantično popotovanje; 14.00 Pevci; 14.45 Nove plošče; 15.15 Kolesa in motorji; 15.35 Tenorist Aldo Romano; 16.00 Rapsodija; 17.35 Enciklopedija; 17.45 Stendhal: «Luciano Leuwen»; 18.35 Enotni razred; 21.00 O opernem gledališču; 22.15 Jazz.

III. program

18.30 Arabska kultura; 19.00 O hormonih; 19.30 Koncert; 20.40 Dve skladbi I. Stravinskega; 21.50 G. P. Schaw; 22.35 Schoenbergove skladbe.

Slovenija

8.05 Jutranji zvoki; 8.55 Šola; 9.25 Glasbeni vedež; 9.45 Slov. narodne; 10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Nimaš prednosti!; 12.15 Na kmečki peči; 12.30 Iz slov. simf. glasbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Operni prizori; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Pihalna godba; 15.40 F. Monteanu: Gospod David; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Turistična oddaja; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Klarinetist A. Zupan; 18.45 Jezikovni pogovori; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Domače pesmi; 21.00 Literarni večer; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.10 Popevke; 23.05 Pianist Aldo Ciccolini.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.00 Tvoja prihodnost; 17.30 Spored za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 19.15 Kmetijska oddaja; 19.35 TV pošta; 19.50 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Detektivka; 22.45 Četrt ure z Daisy Lumini; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Sejem sanj; 22.30 TV pošta; 23.15 Športne vesti.

Jug. televizija

10.00 TV šola; 11.00 Francozi pri vas doma; 16.40 Ruščina; 17.10 Govorimo angleško; 17.40 Na črko, na črko — za otroke; 18.25 Obzornik; 18.45 Po Jugoslaviji; 19.15 Glasbena porota; 19.45 V kinu bomo videli; 20.00 Dnevnik; 20.30 Narodna glasba; 20.40 A. Vojinović: Kri ni vse — drama; 21.30 Koncert v studiu; 21.50 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — Srečanje ZSSR:ZDA in ČSSR:Kanada; 23.50 Poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8,1, najnižja 1,8, ob 19. uri 5,6; zračni tlak 1039,2 mb rste, veter severovzhodnik 12 km, vlaga 40 odst., nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8,2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, CETRTEK, 11. marca Krištof
Sonce vzide ob 6,26 in zatone ob 18,05. Dolžina dneva 11,39. Luna vzide ob 10,57 in zatone ob 2,12
Jutri, PETEK, 12. marca Gregor

STALIŠČE UPRAVNEGA SVETA CRDA:

Bodočnost ladjedelnice Sv. Marka naj se podredi petletnemu načrtu

Tako stališče pomeni dejansko pristajanje na likvidacijo tega velikega tržaškega obrata - Stališče pokrajinskega vodstva KD V Tržiču bodo gradili suhi dok, kar pomeni, da ga v Trstu ne bodo!

Sinoči je tiskovni urad Združenih jadranskih ladjedelnic izdal posebno poročilo v zvezi z izredno sejo upravnega sveta, ki je bila predvčerajšnjim zjutraj na sedežu podjetja v Trstu.

Poročilo pravi, da je bil na seji upravnega sveta na mesto preminulega svetnika ing. Fogagnola imenovan kot predstavnik delničarja družbe FIAT ing. Giuliano Di Stefano, po rodu Tržačan. Med razpravo o gospodarskem in finančnem stanju podjetja so člani upravnega sveta vzeli v pretres tudi vprašanje ladjedelnice Sv. Marka v okviru glavnih smernic gospodarskega načrtovanja v državi. Ta točka je prišla na dnevni red na željo svetnikov Savone, Chientarolija in Spaccinija, ki so se tudi oglasili k besedi ter poudarili zaskrbljenost tržaškega občinstva glede prihodnosti ladjedelnice. Omenjeni trije svetniki so postavili zahtevo, naj bi vodstvo ladjedelnice počakalo, preden bi sprejelo kakršno koli odločitev glede ladjedelnice, na dokončno odobritev petletnega načrta s strani vsedržavnega odbora za gospodarstvo in delo, vlade in parlamenta.

V nadaljnji diskusiji, ki so se je udeležili vsi svetniki, so razpravljali o vprašanjih, ki zadevajo ladjedelniško industrijo v Italiji in na svetu, o zadevnem poglavju petletnega gospodarskega načrta ter o sedanjem položaju ladjedelnice Sv. Marka in tržiških obratov, ki je bil že predmet razprave na nedavnem srečanju tržaškega odposlanstva s predstavniki državnega zavoda IRI.

V tej zvezi so sklenili, da se naprave ladjedelnice v Tržiču izpopolnijo z gradnjo velikega zidanega doka, ki bo lahko sprejel tudi največje ladje in ki bo opremljen s sodobnimi napravami za prenos železnega materiala. Glede ladjedelnice Sv. Marka so na seji podčrtali potrebo, da se to vprašanje reši v smislu direktiv petletnega načrta za ladjedelniško industrijo v državi. Med tem časom, se bodo napele vse sile za to, da se zaščitijo interesi delavcev, ki so sedaj zaposleni v tem obratu.

Na seji so tudi poudarili, da imajo danes v ladjedelnici Sv. Marka zagotovljeno samo tisto delo, ki ga predstavljajo zaključna dela na ladji «Raffaello» in pa gradnja štirih 24.000-tonskih ladij za prevažanje razsutega tovora, ki jih je pred časom naročilo na lastno pest vodstvo Fincantieri. Predstavniki holdinga so podčrtali, da je vodstvo Fincantieri že pred časom zahtevalo od uprave ladjedelnice, naj pripravi ažuriran cenik, ki naj bi postal podlaga za morebitna nova podobna naročila.

Iz omenjenega poročila tiskovnega urada Združenih jadranskih ladjedelnic je razvidno, da se ladjedelnici Sv. Marka žal čedalje bolj zmanjšuje upanje v bodočnosti. V poročilu tiskovnega urada je namreč jasno povedano, da se vodstvo namerava pokoriti smernicam petletnega gospodarskega načrta, kar pomeni zaprtje obrata ali vsaj preusmeritev njegove proizvodnje na čisto nova področja. Poročilo tudi pravi, da bo «med tem časom poskrbljeno za delavce, ki so zaposleni v ladjedelnici», kar tudi neposredno kaže na skorajšnji konec njene ladjedelniške prizvodnje.

Zanimivo pa je v tej zvezi stališče, ki ga je zavzelo pokrajinsko vodstvo krščansko demokratske stranke, kateri pripadata tudi člana upravnega sveta ladjedelnice dr. Savona in ing. Spaccini. Vodstvo stranke je namreč v zvezi s tem vprašanjem poudarilo, da bi moral upravni svet ladjedelnice biti bolj neodvisen od osrednjega vodstva Fincantieri. Medtem ko je bil predsednik Fincantieri Tupini, ki je prisostvoval izredni seji na sedežu podjetja, in ki ga poročilo tiskovnega urada CRDA niti ne omenja, «bolj dostopen» glede tega vprašanja, so ostali predstavniki državnega holdinga, ki sedijo v upravnem svetu, zavzeli popolnoma negativno stališče do vsakega morebitnega popuščanja v zvezi s določili petletnega gospodarskega načrta.

Svetnika Savona in Spaccini sta na seji pokrajinskega odbora krščanske demokracije tudi omenila, da bi ladjedelnica Sv. Marka z naročilom dveh novih 24.000-tonskih ladij s strani osrednjega vodstva Fincantieri, imela zagotovljeno zaposlitev vse do leta 1966.

V poročilu tiskovnega urada Združenih jadranskih ladjedelnic je še druga točka, ki opozarja še na nadaljnjo deklasifikacijo tržaškega gospodarstva, namreč nameravana izgradnja zidanega doka v okviru tržiške ladjedelnice. Prav v zadnjem času se je namreč v tržaških poslovnih krogih mnogo razpravljalo o potrebi, da bi v Trstu zgradili suhi ali zidani dok, v katerega naj bi v bodoče po potrebi zahajale petrolejske ladje, ki bodo dovažale surovo nafto za naftovod Trst-Bavarska. Če pa bodo zgradili takšen dok v Tržiču, je skoraj gotovo, da ne bo mogoče zgraditi podobne naprave tudi v komaj 30 km oddaljenem Trstu.

OD 16. DO 18. T. M.

Predstavniki slovenskih kmetov na kongresu «Alleanze» v Rimu

Delegacijo bo vodil tajnik Kmečke zveze Lucijan Volk, ki bo kongres seznanil z našimi kmetijskimi problemi - Tudi gostje iz Jugoslavije na kongresu

V Rimu bo od 16. do 18. marca II. vsedržavni kongres Kmečke zveze (Alleanze Coltivatori). Na dnevnem redu je glavno poročilo predsednika zveze E. Serenija, ki se bo v svojem govoru dotaknil predvsem vprašanja pravičnega nagrajevanja kmečkega dela, vprašanja združevanja v kmetijstvu, skupnega nastopa kmečkega življa proti monopolističnim organizacijam v državi ter vprašanja preosnove v kmetijstvu. Sledilo bo poročilo člana osrednjega tajništva zveze L. Bernardinija, ki bo spregovoril o organizacijskih problemih v okviru Alleanze Coltivatori. Sledila bo diskusija in izvolitev novih članov v vodstvu zveze.

Kongresa se bo udeležilo tudi posebno odposlanstvo Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov iz Trsta, ki ga bo vodil tajnik Kmečke zveze g. Lucijan Volk. Predstavnik slovenskih kmetov s tržaškega področja bo v Rimu seznanil kongresiste s posebnimi vprašanji, ki zadevajo razvoj kmetijstva na Tržaškem, tako zlasti vprašanje razlaščevanja, vprašanje potrebe po vskladitvi prodajnih cen kmetijskih pridelkov z višino proizvodnih stroškov, itd..

Med številnimi odposlanstvi iz tujine se je letos prijavila tudi delegacija izvedencev s kmetijskega področja iz Jugoslavije, v kateri bodo predstavniki prizadetih krogov iz Slovenije, Hrvatske in Srbije. Jugoslovanski gostje se bodo v Rimu sestali z vodstvom organizacije Alleanza Coltivatori, da bi pregledali vrsto vprašanj, ki so skupna kmečkemu človeku v obeh republikah. Po končanem kongresu si bodo jugoslovanski strokovnjaki v spremstvu predstavnikov Kmečke zveze ogledali neko «vzorno» kmetijsko zadrugo v pokrajini Bologne, nakar se bodo čez Trst vrnili v domovino. Pozneje pa bo skupina italijanskih izvedencev odpotovala na obisk nekega podobnega kmetijskega podjetja v Srbiji.

KORISTNA POBUDA BOTANIČNEGA INŠTITUTA

Nagradni natečaj za dijaštvo o našem rastlinskem svetu

Udeležbo pri natečaju toplo primoročamo tudi slovenski dijaški mladini - Prijave do 30. aprila

Pod pokroviteljstvom tržaške univerze je Botanični institut tudi letos razpisal nagradni natečaj med dijaško mladino, ki se odlikuje v študiju botanike. Tudi letos so na razpolago tri nagrade, in sicer po 100.000, 75.000 ter 25.000 lir. Tretja nagrada (25.000 lir) je kot spodbuda namenjena natečajniku v starosti pod 18. letom, ki sicer ni zmagal na natečaju, a ima zanimanje ter veselje do botanike.

Natečaja se lahko udeležijo dijaki in dijakinje, ki so rojeni ali bivajo v deželi Furlanija-Julijska krajina ter so vpisani v kakršni koli šoli, ali so jo zapustili ne več kot pred tremi leti, ne glede na državljanstvo, narodnost, gmotni položaj, ideološko usmerjenost itd.

Mladinci, ki se hočejo udeležiti natečaja, morajo predložiti pismeno prošnjo do 30. aprila direktorju Botaničnega inštituta pri tržaški univerzi. V prošnji morajo biti navedeni: ime in priimek, kraj in datum rojstva, bivališče in naslov. Priložiti pa je treba še potrdilo šolskega zavoda.

Izpiti bodo v prvi polovici maja. Točen datum bodo pismeno sporočili interesentom.

Snov izpitov je naslednja: neposredno spoznanje najmanj 10 izmed 20 rastlin ali njihovih značilnih delov, ki pripadajo flori naše dežele, alpski flori, ali pa najvažnejšim kulturam v naši deželi; določitev najmanj 3 izmed 6 cevnic s kratkim pismenim opisom; razgovor o morfologiji rastlin, zlasti cevnic.

Našim dijakom toplo priporočamo, naj se udeležijo natečaja in naj spoznavajo čudoviti svet rastlinstva, ki je tudi v naših krajih tako bogat in pester. Pobuda Botaničnega inštituta je vse pohvale vredna spričo dejstva, da sedanji učni sistem in učni programi ne nudijo mladini dovolj možnosti, da bi spoznavala in vzljubila rastlinstvo. Imamo pa nekaj mladih ljudi, ki se zanimajo za botaniko in poznajo razne rastline bolj kot odrasli.

Slovensko gledališče v Trstu

PREDSTAVE V KULTURNEM DOMU

UGO BETTI

USAD NA SEVERNI POSTAJI

Režija: BRANKO GOMBAČ
Prevod: MAJ
Scena: Avgust Lavrenčič
Kostumi: Alenka Bartlova

PREMIERA:

V petek, 12. marca ob 20.30 uri (Premierski abonma)

PONOVITVE:

V soboto, 13. marca 1965 ob 20.30 uri (abonma I. ponovitev) — v ponedeljek, 15. marca ob 20.30 uri (abonma red A) — v sredo, 17. marca ob 20.30 uri (abonma red B) — v torek, 23. marca ob 20.30 uri abonma red C) — v sredo, 24. marca (abonma red D) — v četrtek, 25. marca ob 20.30 — v nedeljo, 28. marca ob 16. uri abonma I. in II. popoldanski)

V nedeljo, 14. marca ob 16. uri
MARCEL ACHARD

LIPE ZA LUNO

(abonma I. in II. popoldanski)

Prodaja vstopnic vsak dan od 11. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

Prihod predstavnika za les iz Avstrije

V zvezi z udeležbo avstrijske republike na letošnjem 17. vzorčnem velesejmu v Trstu, bo te dni odpotoval v naše mesto načelnik avstrijskega zveznega sveta za les dr. Ernst Wolf. Strokovnjak bo med svojim bivanjem v Trstu stopil v stik z vodstvom velesejma ter s predstavniki lesnih organizacij na Tržaškem. V krožku tržaškega tiska bo dr. Wolf v petek popoldne predaval o temi «Les in lepilo». Kakor znano, bo Avstrija letos nastopila prav pod tem geslom na lesni razstavi v okviru 17. velesejma.

Zborovanje študentov o položaju v Španiji

Izvršni odbor reprezentativnega organa tržaške univerze bo priredil v petek 12. t.m. ob 16. uri v veliki dvorani na stari univerzi javno zborovanje o položaju v Španiji v zvezi z zadnjimi študentovskimi manifestacijami. Govorila bosta prof. Ferrero, dekan filozofske fakultete in prof. Tabacco profesor moderne zgodovine na isti fakulteti. Govoril bo tudi predstavnik UNURI, ki se ukvarja z mednarodnimi stiki.

V OBČINSKI GALERIJI

Včeraj otvoritev Faganelove razstave

Sinoči so se vrata občinske galerije odprla dvema mladima domačima umetnikoma: Robertu Faganelu in Luciani Tiepolo.

Čeprav je Robert Faganel še mlad, ga poznamo kot umetnika razmeroma že dolgo, saj ga spremljamo ves čas od njegove prve osebne razstave v Gregorčičevi dvorani pred leti pa skozi vrsto razstav, na katerih je nastopal samostojno ali pa v družbi drugih umetnikov. Sedaj je za razstavo v občinski galeriji pripravil dvanajst olj in šest risb na zlati foliji, kar je zanj novost. Hkrati pa Faganel razstavlja tudi v Gorici, kar pomeni, da je zelo delaven.

Faganelu dela v občinski galeriji družbo mlada slikarka iz Milj Luciana Tiepolo. Tudi o njej smo že poročali, kajti ta njena razstava prav tako ni njen prvi samostojni nastop. Mlada Miljčanka razstavlja v občinski galeriji večje število olj z najrazličnejšo motiviko, hkrati pa tudi nekaj miniaturnih kompozicij. Ne bomo se tu spuščali v ocenjevanje del na tej razstavi, ker prepuščamo to strokovni oceni, pač pa omenjamo, da bo razstava, katere uradna otvoritev je bila sinoči, odprta le do 16. t. m., kar pomeni, da morajo ljubitelji likovne umetnosti pohiteti, če si jo hočejo ogledati. Občinska galerija je odprta vsak delovni dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, v prazničnih dneh in nedeljah pa od 10. do 13. ure.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (8. 3. — 14. 3.)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80 (Skedenj); Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

Služba od 13. do 16. ure

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80 (Skedenj).

Gledališča

VERDI

Jutri ob 20,30 za red B v parterju in ložah ter za red C na galerijah in balkonih tretja predstava opere «Deklica z zapada» z istimi nastopajočimi kot pri prejšnjih predstavah.

Pri blagajni gledališča se danes začenja prodaja razpoložljivih vstopnic za prvo predstavo Verdijeve opere «La Traviata», ki bo v soboto ob 20,30 za red A v parterju in ložah ter za red B na galerijah in balkonih Opero bo dirigiral Ferdinando Guarnieri, v glavni vlogi bo nastopila Virginia Zeani (Violetta), v ostalih pa tenorist Michele Molese (Alfredo), bariton Giulio Fioravante (Germont), Diana Garlatti Kirschner, Bruna Ronchini, Raimondo Boteghelli, Lucio Rolli, Giorgio Santi in Vito Susca. Plesalka-solistka Ariella Menetto, Orkester, balet in zbor gledališča Verdi, zborovodja Giorgio Kirschner, koreograf Enrico Sportiello, režiser Renzo Frasca.

TEATRO STABILE

Danes ob 21. uri uprizori v Avditoriju skupina Paolo Poli-Maria Monti Polijevo dvodejanko «Il diavolo». Cene: parter 2000 lir, za abonente dramske sezone 1200 lir, balkon 500 lir.

Kino

Nazionale 15,30 «Questo pazzo, pazzo, pazzo, pazzo mondo» Technicolor, Spencer Tracy.
Arcobaleno 16,00 «Fantomas 70» — Eastmancolor, Jean Marais.
Excelsior 15,30 «Donne, vi insegno come si seduce un uomo» Technicolor, Tony Curtis, Natalie Wood, Henry Fonda, Lauren Bacall.
Fenice 15,30 «La congiuntura» Technicolor, Vittorio Gassman, Joan Collins
Grattacielo 16,00 «La gatta con la frusta» Ann Margret, John Forsythe, Prepovedano mladini.
Alabarda 16,00 «5000 dollari sull'asso» Technicolor, Robert Wood, Fernando Sancho.
Filodrammatico 16,00 «Silenzio si spara» Eddie Constantine.
Aurora 16,00 18,30 21,30 «L'uomo che non sapeva amare».
Cristallo 16,30 «La conquista del West» Metrocolor.
Capitol 16,00 «Le bambole» Virna Lisi, Monica Vitti, Gina Lollobrigida, Nino Manfredi Prepovedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi 16,00 «Alle donne ci penso io» Technicolor, Frank Sinatra.
Impero 16,00 «Destino in agguato».
Vittorio Veneto 16,00 «La notte del delitto» Richard Chamberlain.
Moderno 16,00 «Giulio Cesare» Marlon Brando, James Mason, Deborah Kerr.
Astra 16,30 «Il giorno maledetto».
Astoria 16,30 «Amante di guerra» — Robert Wagner.
Abbazia 16,00 «Mondo di notte N3» Technicolor, Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ideale 16,00 «Finche dura la tempesta» James Mason, Gabriele Ferzetti

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 10. marca 1965 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo je 17 oseb.

UMRLI SO: 83-letni Andrea Sturman, 68-letni Giuseppe Di Beaco, 72-letni Luigi Fragiacomo, 83-letna Katarina Sosič vd. Peršič, 66-letni Carlo Rigotti, 80-letna Caterina Cassetti vd. Riosa, 84-letni Luigi Viviani, 84-letni Luigi De Pellegrin-Zamriutta, 70-letna Palmira Marino vd. Pelencich, 64-letna Maria Brandolin por. Monticelli, 85-letna Giovanna Klun vd. Flego, 81-letna Maria Magnani vd. Dari, 79-letna Giovanna Jacaz vd. Cucagna, 61-letna Maria Rossignoli por. Polacco, 74-letni Iginio Romano, 71-letni Carlo Simeoni, 80-letna Vittoria Girotto vd. Borsatti.

Darovi in prispevki

Ob prvi obletnici smrti Jožefe Stokelj-Sever darujeta družini Gerdina in Vitez 2000 lir za športno združenje Bor.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega

Rudolfa Franca

Žalujoča žena in sinova

Kolonkovec, 11.3.1965.

S SEJE DEŽELNEGA SVETA

Deželni odbor nima kaj opraviti s skupščino kulturnih ustanov v Vidmu

Priznanje diplom strokovnih zavodov - Šola za usposabljanje bolničark - Dovoljenja za izkopavanje peska na rtu Zdobe

Na zadnji seji deželnega sveta so bila kot po navadi najprej na vrsti vprašanja svetovalcev, katerim so sledile interpelacije.

Svetovalca MSI Morelli in Gefter-Wondrich sta omenila protest nekaterih tržaških kulturnih krogov v zvezi s skupščino kulturnih ustanov iz naše dežele, ki je bila 7. februarja v Vidmu. Pritožila sta se, da niso bili tržaški kulturni krogi na tej skupščini dovolj zastopani ter vprašala odbornika za prosveto, kaj namerava ukreniti, da se ne bi v prihodnosti razne politične, kulturne in gospodarske pobude izročile v nekako zapečkarstvo.

O tej zadevi sta postavila vprašanje tudi liberalca Trauner in Morpurgo, ki sta dejala, da niso bile povabljene na omenjeno skupščino številne tržaške kulturne ustanove in osebnosti. Namen skupščine pa je bil, da ustanovi nekakšen posvetovalen organ, ki bi sodeloval z odborništvom za prosveto. Zato sta vprašala odbornika, kaj bo storil v prihodnosti, da se ne bodo več ponavljala takšna krivična razlikovanja.

Misovskima svetovalcema je odbornik Vicario odgovoril, da omenjene skupščine ni sklicala deželna uprava, marveč neka furlanska kulturna ustanova. Zato ne more dežela odgovarjati za način sklicanja skupščine. Dežela pa se tudi ne namerava vmešavati v delo posameznih kulturnih ustanov, ki so neodvisne. Če pa bi dala dežela kakšno podobno kulturno pobudo, bi seveda upoštevala vse raznolikosti kulturnega življenja v deželi.

Dr. Vicario je ponovil tudi liberalcema, da ni imela dežela nič opraviti z omenjeno skupščino. Dežela ne namerava izkoriščati kulturnih vprašanj za pristransko politiko, zato so vsi podobni očitki nuetemeljeni. Njen namen je le pospeševati kulturo na splošno.

Na vprašanje liberalca Traunerja in socialista Mora glede priznanja diplom v srednjih strokovnih zavodih je odbornik Vicario odgovoril, da ve za neugodni položaj, v katerem so osebe, ki so dosegle kvalifikacijo in diplome v strokovnih zavodih, ko se udeležujejo natečajev za javne službe. Do sedaj jim namreč niso priznavali teh diplom. Kaže pa, da se bo stvar uredila, ker je ministrski svet že 16. oktobra 1963 odobril zakonski osnutek, po katerem se bodo te diplome priznale za sprejem v državno službo, ko pojde za tehnične posle.

Svetovalec Cumbat (PRI) je vprašal, ali je deželna uprava proučila položaj v šoli za poklicne bolničarke v tržaški bolnišnici, kjer je na razpolago 100 mest, je pa samo 37 gojenk. Vprašal je pristojnega odbornika, ali bo skupno z zdravstvenimi oblastmi poskrbel, da se razširi propaganda za obiskovanje te šole po vsej deželi in ali bo deželna oblast šolo podprla.

Odbornik je odgovoril, da pozna položaj v šoli. Po njegovem mnenju pa je razvoj šole odvisen od razvoja bolnišnic, za kar pa je potrebna globoka sprememba njih ustroja. Zato se bo dežela, prizadevala, da se doseže reforma tega ustroja, kar je tudi pogoj za napredek omenjene šole.

Svetovalec Moschioni (KPI) je vprašal pristojnega odbornika, ali bo posredoval, da se priznajo tudi za kamen, ki ga lomijo pri Fojdi, olajšave pri plačevanju IGE (davka na poslovni promet), ki veljajo za druge vrste kamna. Odbornik Marpillero je obljubil, da se bo za stvar zavzel.

Odbornik Masutto je odgovoril na interpelacijo svetovalca PSI Mora, ki se je pritožil, da je cesta, ki pelje po dolini But v Karniji na prelaz Monte Croce Carnico na avstrijski meji, zelo slaba, ter vprašal, ali bodo pripravili načrt, da bi zgradili pod prelazom predor. Odbornik je dejal, da je cesta res ponekod v slabem stanju ter da jo bo treba popraviti, da pa ni nujna gradnja predora, ker cesta še vedno zmore promet, ki gre po njej.

Svetovalec Bergomas (KPI) je opozoril odbor, da pokljejo lastniki malih prevoznih ladij iz Trsta, Tržiča, Staranzana in Gradeža že več let pesek in gramoz na rtu Zdoba ter ga prodajajo gradbenim podjetjem v Trstu. Sedaj pa jim je pristaniško poveljstvo v Tržiču sporočilo, da jim ne bo več obnovilo dovoljenj za kopanje. Bergomas je vprašal, zakaj je omenjeno poveljstvo storilo to. Odbornik Marpillero je odgovoril, da poveljstvo ni preklicalo omenjenih dovoljenj, da pa se je obrnilo na pomorski tehnični urad v Benetkah in ga vprašalo, ali sme še nadalje izdajati dovoljenja za izkopavanje peska, da ne bi se spremenile geofizične razmere na tem področju. Odbornik je dodal, da dežela ne more odločati o tem vprašanju, ker ne spada pod njeno pristojnost.

Povabilo Giorgia Cesareja ministru Lamiju-Starnutiju

Deželni tajnik PSDI Giorgio Cesare je včeraj naslovil formalno vabilo novemu ministru za industrijo in trgovino senatorju Lamiju-Starnutiju naj obišče deželo Furlanijo-Julijsko krajino, da bi še v Trstu, Gorici, Vidmu in v Pordenonu razgovarjal o vprašanjih industrijskega razvoja, o malih in srednjih podjetjih ter o trgovini. Cesare se sklicuje na deželni statut, ki daje deželi zakonsko polnomočje v industrijskih in trgovinskih vprašanjih in spominja ministra, da ima PSDI v osebi odv. Marpillera v rokah deželno odborništvo za industrijo in trgovino.

Včeraj se je sestala v Trstu deželna skupina PSDI. Vodja skupine odv. Devetag je obširno poročal o delu skupščine, podpredsednik dežele Dulci pa je v glavnih obrisih orisal proračune za tekoče leto. Poročala sta tudi odbornika Nardini in Marpillero, svetovalec Bertoli je govoril o pobudah vzgojne komisije, svetovalec Bisol pa je razpravljal o vprašanjih desnega brega Tilmenta. O proračunih bo skupina razpravljala prihodnji teden.

S SEJE MILJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Resolucija občinskega sveta za rešitev tovarne Crane-Orion

Razdelitev funkcij v občinskem odboru - Bonomo Tominez podžupan - Vprašanja o ureditvi prometa in ulic

Sinoči je bila v Miljah seja občinskega sveta, ki je med drugim razpravljal tudi o kritičnem položaju v tovarni Crane-Orion ter je soglasno odobril resolucijo, v kateri izraža svojo solidarnost z delavci, ki so že pred dvanajstimi dnevi zasedli tovarno in od tedaj ne dobivajo nobenega prejemka. Občinski svet izraža svojo zaskrbljenost zaradi morebitne zapore podjetja in naproša predsednika deželne uprave, predsednika pokrajine ter župana iz Milj in iz Trsta, naj posredujejo na pristojnem mestu, da se reši omenjeno podjetje, ki je produktivno in v bistvu zdravo, sicer bi bili delavci hudo prizadeti, neposredno pa bi bilo prizadeto tudi gospodarstvo v tržaški pokrajini. Resolucijo je predložil in utemeljil občinski svetovalec KPI Pasquale Turco, ki je zaposlen kot delavec v tovarni Crane-Orion.

V začetku seje je župan sporočil občinskemu svetu, kako so bile razdeljene funkcije v občinskem odboru. Za podžupana je bil imenovan Bonomo Tominez, ki bo tudi imel resor za osebje, skrbstvo in delo, Giordano Pacco za urbanizem, regulacijski načrt in turizem, Kiljan Ferluga za finance in proračun, Nereo Martinelli za šolstvo in prireditve, Romilda Chinchio za zdravstvo in higieno, Luciano Cicogna pa za mladino in šport. Nato je prišla na vrsto resolucija o podjetju Crane-Orion, po odobritvi resolucije pa so sledila razna vprašanja občinskih svetovalcev zlasti glede ureditve prometa in nekaterih mestnih ulic ter okoliških cest. Na nekatera vprašanja je župan takoj odgovoril, na druga pa bo odgovoril na prihodnji seji. Ob koncu seje je občinski svet tudi izvolil gospodarsko komisijo, kateri bo predsedoval župan, člani pa bodo podžupan in odbornik za delo Bonomo Tominez ter vodje vseh skupin, ki so zastopane v občinskem svetu.

Prihodnja seja bo v sredo ob 20. uri.

Podjetje Orion pod sodno upravo

V podjetju Crane-Orion še vedno traja stavka proti odpustu 180 delavcev in uradnikov in delavci stražijo tovarno. Dejansko pa je to, sploh borba za ohranitev tovarne, ki jo hočejo lastniki zapreti. Medtem se sindikat FIOM poteguje pri raznih oblasteh in organih, da bi se zagotovil obstoj tovarne, hkrati pa da dobi tovarna tudi nova naročila. Včeraj je obiskal tovarno predstavnik podjetja Shell, katero namerava poveriti tovarni veliko naročilo za 1 milijardo lir. Danes pa bodo na sodišču imenovali sodnega upravnika podjetja, ker pride pod sodno upravo. S tem bo nastala možnost, da se podjetje reši in zopet spravi v pogon. Seveda bo treba mnogo prizadevanj in dobre volje. Vse kaže, da oblasti ne bodo pustile delavcev na cedilu, po drugi strani pa so tudi sindikati pripravljeni aktivno sodelovati, da se prebrodi kriza ter se reši zaposlitev delavcev, ki je v nevarnosti.

Sindikat gradbene stroke Delavske zbornice sporoča, da se danes končajo volitve novega vodstvenega odbora stroke in delegatov za 6. kongres Delavske zbornice. Vsi gradbinci, včlanjeni v sindikatu, so vabljeni na sedež sindikata v sobi št 20 v Ul. Duca d'Aosta 12, da oddajo svoj glas.

POKRAJINSKI LABORATORIJ ZA HIGIENO V FEBRUARJU

Na prehrambenem področju skoraj nobenih nerednosti

244 analiz, od katerih 220 kemičnih in 24 mikroskopskih - Uničenih 120 kg perujskih sardin

V mesecu januarju je imel kemični oddelek pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso v Trstu polne roke dela. Po podatkih tiskovnega urada pokrajinske uprave, je ta oddelek v omenjenem mesecu napravil skupno 244 analiz, od katerih 220 kemičnih in 24 mikroskopskih.

Poleg rednega vsakodnevnega nadzorstva mestnega vodovoda, je oddelek še posebno nadzoroval nove vodovodne napeljave v raznih predelih mesta, na Opčinah in v tovarni papirja pri Štivanu. Vsa ta nadzorstva so dala zadovoljive rezultate. Hkrati so nadzorovali tudi vodo v občinskem kopalnem bazenu. Pri analizi vzorcev mleka niso ugotovili nobenih nepravilnosti, ker so vsi vzorci vsebovali predpisano količino maščob in ustrezali vsem analitičnim predpisom. Od analiziranih vzorcev sira samo v enem so našli neko dodatno sestavino, ki po zakonu ni dovoljena.

Posebno pozornost je oddelek posvetil nadzorstvu nad kruhom. V teku meseca januarja so prijavili pokrajinskim zdravstvenim oblastem štiri vzorce za katere so ugotovili, da so bili slabo pečeni in da so vsebovali preveč vlage. Pri pregledu raznih vzorcev moke in testenin niso ugotovili nobenih nepravilnosti. Prav tako je oddelek strogo nadzoroval vzorce raznih vrst olja, masla in masti. Pri natančnih analizah maščob niso ugotovili nobenih poneverb, razen pri enem vzorcu olivnega olja, v katerem so ugotovili preveliko dodatno količino ratificiranega olja, zaradi česar so ta vzorec poslali pokrajinskim zdravstvenim oblastem. Vzorci mesa, raznih salam, zmrznjenih rib in drugih prehrambenih artiklov, so bili vsi v redu. V zvezi s tremi vzorci svinjskega prekajenega mesa, ki ga je laboratoriju poslal živinozdravnik občinske klavnice, da bi ugotovili količino žaltavosti, so po analizi samo v enem ugotovili žaltavost. Pri nadzorovanju vina in kisika niso ugotovili nobenih nepravilnosti.

V okviru zdravstvenega nadzorstva v posameznih občinah, ki ga opravljajo zdravstveni funkcionarji, s sodelovanjem higienskega urada tržaške občine in pokrajinskega živinozdravnika so opravili 374 pregledov in vzeli 25 vzorcev za kemično analizo. Na pooblastilo pokrajinskega živinozdravnika je bilo uničenih 120 kg perujskih sardin.

Sestanek o avto cesti Trst-Benetke

Na sedežu tržaške pokrajinske uprave je bil včeraj zvečer sestanek, na katerem so razpravljali o delih v teku in v načrtu na avto cesti Trst-Benetke. Sestanka so se udeležili predsednik pokrajinske uprave dr. Savona, tržaški župan dr. Franzil, predsednik in generalni ravnatelj družbe «Autovie Venete», ki gradi avto cesto, odv. Candolini in inž. Visentin.

Sestanki komisij deželnega sveta

Prva stalna komisija deželnega sveta je včeraj končala razpravljanje o zakonskem osnutku o ureditvi in sedežu nekaterih deželnih uradov in o številu začasnega deželnega osebja. Osnutek šteje 11 členov in ga bodo predložili deželnemu svetu.

Jutri se sestane peta komisija, ki bo razpravljala o treh zakonskih osnutkih svetovalcev Morpurga, Traunerja in Renata Bettolija o deželnih prispevkih občinam za zgraditev naprav za predelovanje odpadkov, za gradnjo ljudskih hiš in vodovodov. Prav tako se sestane jutri četrta komisija, ki bo razpravljala o osnutku zakona o obrtništvu.

DANES OB 15. URI POGREB TRAGIČNO PREMINULEGA TOVARIŠA

Truplo pokojnega Davida Pescatorija leži na mrtvaškem odru v Ul. Capitolina

Krsto so ob prihodu v našo deželo v Latisani pričakali deželni tajnik KPI Bacicchi, tajnik tržaške federacije Sema in pokrajinski svetovalec Colli

Včeraj okrog 18. ure so pripeljali v Trst posmrtne ostanke tragično preminulega Davida Pescatorija (Ribariča). Krsto, ki so jo s Sardinije najprej prepeljali v Genovo, so spremljali poleg Lina Crevatina, ki ga je tržaška federacija poslala na kraj nesreče, še senator Luigi Polono, nekdanji urednik «Lavoratora» v letih 1922-1923, in predstavnik federacije KPI iz Sassarija Leone. V Latisani, pri vstopu v našo deželo, so posmrtne ostanke pokojnika dočakali deželni tajnik KPI, Bacicchi, tajnik tržaške federacije Paolo Sema in član deželnega vodstva ter pokrajinski svetovalec Mario Colli. V Trstu pa se je na sedežu KPI, v Ulici Capitolina 3, zbralo večje število delovnih ljudi, članov partije in vodilnih organov, ki so nato krsto spremljali v veliko dvorano, kjer je bila prekrita z rdečo partijsko zastavo, izložena na žalnem odru. Ob njej so se zvrstili na častni straži člani federacije. Pokojniku se je poklonil tudi tržaški župan dr. Franzil v spremstvu generalnega tajnika občine dr. Carminellija. Pogreb bo danes ob 15. uri. V imenu osrednjega vodstva KPI se ga bo udeležil njegov član Silvio Miano, deželni tajnik v Emiliji. Žalni sprevod bo šel s partijskega sedeža v Ulici Capitolina in se bo zatem pomikal po Ulici sv. Jakoba, čez Trg sv. Jakoba, po Istrski ulici do Trga Pestalozzi in naprej do pokopališča pri Sv. Ani.

Na sedežu KPI v Ul. Capitolina je odprta tudi žalna spominska knjiga, v katero se je že včeraj vpisalo veliko število tržaških komunistov in drugih naprednih ljudi ter predstavnikov naprednih strank in gibanj, ki so se tudi s tem oddolžili spominu tega mladega in navdušenega borca za pravice delovnega ljudstva in zavestnega borca za slovenske narodne pravice na našem področju. Žalna spominska knjiga bo izpostavljena tudi danes.

Z avtom trčil v avto pri baru Marinella

Ob 22,45 so prepeljali z rešilnim avtom RK v splošno bolnišnico 17-letnega Claudia Ferrara iz Ul. dell'Eremo 116 in 19. letnega Bruna Robustija s Trga Perugino 5.

Mladeniča sta se ponesrečila, ko sta se peljala z avtom fiat 600 po obalni cesti v Barkovljah. V bližini bara Marinella je Robusto izgubil oblast nad vozilom, ki se je zaletelo v neki drug avto, ki je bil parkiran na nasprotni strani ceste. Pri nesreči sta se poškodovala oba mladeniča. Ferraro se bo moral zdraviti na nevrokirurškem oddelku 8 dni, Robusti pa na ortopedskem oddelku 10 dni.

Avto podrl pešca v Ul. Italo Svevo

Sinoči ob 20.25 so prepeljali na nevrokirurški oddelek splošne bolnišnice 68-letnega težaka Jakoba Skočirja iz Ul. Italo Svevo 18, ki ga je malo prej povozil neki avto na omenjeni ulici.

Kako je nesreča potekla, še ni dokončno ugotovljeno. Zdi se, da je Skočir prišel iz nekega javnega lokala, ki je nasproti tako imenovanega izseljenskega doma. Policijski organi so baje ugotovili, da je Skočir stopil na cesto med dvema parkiranima avtomobiloma.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Stečaj knjigarne družbe «Zigiotti» zaradi lahkomiselnosti in nemarnosti

Zigiotti in njegov družabnik Doplicher sta skupno obtožena navadnega stečaja z obtežilnimi okoliščinami, Zigiotti sam pa še namernega stečaja

Sodna razprava, ki se je pričela včeraj na tržaškem kazenskem sodišču, je imela svoj zametek v lahkomiselnosti obeh obtožencev: Floriana Zigiottija iz Ul. Franca 4, soupravitelja knjigarne družbe «Zigiotti» na Korzu Italia 3 in njegovega družabnika Maria Doplicherja iz Miramarskega drevoreda 133. Oba obtoženca sta zelo znana v mestu, prvi kot knjižni trgovec in založnik, drugi pa si je pridobil skoraj mednarodni sloves v zvezi z zagonetnim izginotjem iz Trsta. Kot je znano je Doplicher z zaročenko, sedaj soprogo, v aprilu 1962. leta izginil iz Trsta in tedaj se je govorilo o neki novi, izredni iznajdbi. Šlo je za posebno atomsko gorivo za pogon raket. Novica je vzbudila precejšnjo pozornost, vendar se je potem izkazalo, da je bila iznajdba prebujne fantazije ter da je Doplicher izginil, ker je bil zadolžen. Ni čudno, da so ga preganjali upniki, saj je nekaj mesecev pred svojim izginotjem postal soupravitelj knjigarne družbe Zigiotti, ki je bila zadolžena za nekaj manj kot 40 milijonov lir in je tedaj plačal približno 20 milijonov lir dolga, po stečaju pa še nekaj nad 20 milijonov.

O tem stečaju je bila včeraj sodna razprava, kateri je predsedoval sodnik dr. Franzot. Javni tožilec je bil dr. Ballarini, zapisnikar De Paoli, Zigiottija brani odv. Padovani, Doplicherja pa odv. Amodeo.

Zigiotti in Doplicher sta obtožena navadnega stečaja z obtežilnimi okoliščinami, ker nista prijavila stečaj že v oktobru 1961. leta, ko se je finančno stanje zelo poslabšalo. Zigiotti sam pa je obtožen še namernega stečaja, da je opustil prijavo tega, da ni v redu držal blagajniških knjig, da si je pridržal izključno za svoje potrebe 21 milijonov in 800.000 lir ter da je dan po prijavijanem stečaju, to je 14. marca 1963, dvignil pri Banci Popolare Giuliana 50.000 lir na račun knjigarne.

Pri tem je treba povedati, da je bila 1942. leta knjigarna ustanovljena kot družba z omejenimi dohodki na podlagi 980 deležev z nominalno vrednostjo 1.000 lir. Zigiotti sam je bil lastnik 975 deležev, njegova žena Renata Magris pa petih deležev, kot soupraviteljica družbe. Leta 1947 se je Zigiotti ločil od žene, zato je družbo vodil sam. Toda v naslednjih letih posli niso šli prav dobro. Zigiotti je ženi dajal 170.000 lir na mesec, poleg tega si je za svoje usluge upravitelja in solastnika lastnovoljno jemal iz blagajne 250.000 lir, nekakšno mesečno plačo, ker je medtem šel živeti z ljubico Carlo Garamontejevo por. Gaetano, ki je bila ločena od moža. Plačevati je moral tudi stanarino v znesku 30.000 lir mesečno in denar je od nekje moral priti.

Posli so šli vedno slabše in Zigiotti se je v poletju 1961. leta znašel v zelo težkem položaju. Dolgovi so tedaj znašali 38.500.000 lir, vendar Zigiotti ni v tem še uvidel nevarnosti za družbo. Poleg tega je opustil tudi izplačevanja stanarine za prostore knjigarne in letnih davkov. Zgodilo se je, da mu je družba «Assicurazioni Generali», lastnica lokalov, odnesla določeno količino knjig v povračilo za neplačano stanarino. Isto je storila tudi davkarija, zato se je Zigiotti znašel brez blaga in brez denarja.

In ko je bil v škripcih se je seznanil z Doplicherjem, ki je bil voljan prevzeti nase izplačilo dolgov in istočasno postati soupravitelj družbe. Pri tem pa Doplicher ni imel nobenega finančnega interesa, njemu je šlo samo zato, da bi si našel nekakšno dejavnost, ker je dotlej živel samo od rente. Doplicher je bil pripravljen dati denar brez jamstva, da bi od tega imel v bodočnosti korist. Zato se ni dosti pobrigal za resnično katastrofalno finančno stanje družbe, ker tudi ni imel pojma o upraviteljski praksi, in je denar izdal.

Položaj se ni izboljšal, dolgov je bilo toliko, da ni bilo mogoče zadostiti vsem upnikom in družba je drvela v finančni propad. Zigiotti je poleg tega pogosto jemal denar in pomanjkljivo vodil blagajniške in družbene zapisnike in knjige. Družabnika sta 13. marca 1963 morala prijaviti stečaj in izkazalo se je, da so dolgovi presegali 40 milijonov lir.

Zigiotti se sedaj izgovarja, da je knjigovodstvo v redu opravljal, da je denar, ki ga je jemal potem tudi vračal, da sam ne more razumeti, kako je zabredel v dolgove. Pri tem krivi Doplicherja, da se ni držal obveznosti, ker je v tistih sedmih mesecih, ki jih je preživel inkognito v Onnu na Comskem jezeru, popolnoma pozabil na družbo in ni dal denarja za izplačevanje upnikov. S svoje strani pa se Doplicher izgovarja, da je prevzel soupraviteljstvo samo v lastno «zabavo» in da je moral Zigiotti skrbeti za pravilno vodenje poslov.

Oba pa sta grešila z lahkomiselnostjo, ker sta dolgo zavlačevala obupno finančno stanje, ki se ga ni dalo rešiti in sta stečaj prijavila le tedaj, ko sta uvidela, da ni mogoče več izpolniti tisočerih obveznosti.

Na včerajšnji sodni razpravi, ki se je zavlekla tudi v popoldanskih urah, je sodišče poslušalo še priče, v glavnem uslužbence knjigarne, ter od njih hotelo zvedeti, kako se je v knjigarni vodilo knjigovodstvo. V glavnem so priče potrdile pogoste Zigiottove prevzeme denarja iz blagajne in nepravilno vodenje in pisanje blagajniških knjig.

Razprava se nadaljuje danes.

Nezgoda strojnika na tovorni ladji

Predvčerajšnjim opolnoči so prepeljali z rešilnim avtom RK v splošno bolnišnico 41-letnega strojnega častnika Vincenza Onorata, ki je uslužben na ladji «Lorenzo Onorato» in ki je sedaj privezana ob pomolu v pristanišču «Vittorio Emanuele».

Vincenzo Onorato se je ponesrečil, ko je skušal zavrteti ročico majhnega palubnega žerjava. Ročica se je nenadoma zavrtela v nasprotno smer ter mu zlomila desno zapestje. Nesreča se je pripetila okoli 22. ure. Če bo šlo vse po sreči, bo Onorato ozdravel v 20 dneh.

Krokarji nad Gorico

Na tisoče krokarjev je včeraj skoraj zatemnilo nebo nad Gorico, ko so v več skupinah skoraj eno uro in pol preletavali naše mesto in pri tem oglušno vreščali. Jate črnih ptic so prihajale z alpskih področij, od koder jih je verjetno pregnal nenaden mraz, in letele proti Padski nižini vzdolž spodnjega toka Soče.

Nenavaden prizor so meščani spremljali z velikim zanimanjem.

Društvo Seghizzi v finančni stiski

Goriško pevsko društvo Seghizzi, ki je v zadnjih letih z uspehom organiziralo več mednarodnih tekmovanj pevskih zborov, je poslalo časopisom daljše pismo, v katerem se pritožuje, da je zašlo v hude finančne težave. Pri tem daje krivdo goriški občinski upravi, ki ji še do sedaj ni izplačala obljubljene podpore. Zaključuje z napovedjo, da bo moralo prenehati s svojim delovanjem, če ne bo takoj prejelo najnujnejše obljubljene pomoči. Pridržujemo si, da bomo o tej zadevi naknadno pisali podrobneje.

Avtomobilist iz Jamelj povozil motociklista v Tržiču

Včeraj okrog 18.30 se je 36-letni Jožef Legiša iz Jamelj št. 22, ko se je s svojim avtom fiat 600 GO 17343 peljal po Ulici Boito v Tržiču proti ladjedelnici, na križišču z ulicama S. Marco in Cosulich zaradi pomanjkanja prednosti zaletel v motociklista 61-letnega Luigija Russija iz Tržiča Ul. Smeraglio 10. Na kraj nesreče so poklicali avto Rdečega križa, ki je motociklista Russija takoj odpeljal v tržiško bolnišnico, kjer so ga pridržali s prognozo okrevanja v 60 dneh zaradi zloma desnega kolena in nosnih kosti. Izvidnica tržiške cestne policije, ki je o nesreči napravila zapisnik, je ugotovila, da je tudi na vozilih škoda bila še kar precejšnja.

FIAT
FILIALA V TRSTU
RAZSTAVA PRODAJA RABLJENIH AVTOMOBILOV
Ul. Campo Marzio 12 - Tel. 31985
gotovost dobrega nakupa po pravični ceni
razstava vedno odprta
obiščite jo!
široka izbira za vsako zahtevo uporabe
● olajšave pri plačevanju ●
v prodaji tudi avtomobili z jamstvom
ekonomičnost - zaupanje

«UNIVERSALTECNICA»
RADIO — TELEVIZORJI — AVTOMATIČNI IN SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI CANDY — REX — CGE
Izredne cene za izvoz — Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse predele v Jugoslaviji
UNIVERSALTECNICA Trieste — Trst
Corso Garibaldi št. 4, tel. 41243 in Trg Goldoni št. 1

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes, dne 11. t. m., začetek ob 19.30 uri filmsko komedijo:
BUCCIA DI BANANA
(BANANIN OLUPEK)
Igrajo: YEANNE MOREAU — JEAN PAUL BELMONDO

Kino na Opčinah
predvaja danes, 11. t. m. ob 18. uri zabavni film:
NORMAN
ASTUTO POLIZIOTTO

Igrajo: (Norman — premeteni policist)
JENNIFER JAYNE, RAYMOND HUNTLEY in DAVID LODGE

Goriško-beneški dnevnik

PREDAVANJE DR. MANZINIJA V STELLA MATUTINA

Gorica bi morala biti v ospredju kulturnih izmenjav dežele s Slovenijo

Razstavo moderne italijanske knjige so v Sloveniji sprejeli z živim zanimanjem Željo za recipročnost v tej dejavnosti bi bilo treba upoštevati

Kot smo že včeraj na kratko poročali, je ravnatelj državne knjižnice v Gorici, dr. Guido Manzini, v torek zvečer predaval v dvorani Stella Mattutina v Gorici o svojih izkustvih, ki si jih je nabral pri organizaciji razstav moderne italijanske knjige po nekaterih večjih središčih Slovenije. Govornika je predstavil predstavnik krožka Stella Mattutina Marin, ki se mu je obenem zahvalil za njegovo dosedanje prizadevanje pri širjenju italijanske kulture.

Predavatelj je nato govoril o pripravah za prvo razstavo v Novi Gorici, ki so se začele že lani spomladi pa se je zaradi birokracije vse zavleklo do začetka letošnjega leta. Čeprav so bile razstave v Novi Gorici, Novem mestu, Mariboru in Kopru v najbolj neugodnem letnem času v januarju, pa so vendar prav lepo uspele. Prav zaradi zime in mraza so morali opustiti misel, da bi razstavljali tudi po nekaterih drugih krajih, kot n. pr. v Kranju, Celju in Murski Soboti, čeprav so tudi tam izrazili željo v tem smislu.

Dr. Manzini je poudaril, da je povsod naletel na prijateljsko sodelovanje s slovenskimi knjižničarji ter je bilo zanimanje za razstavljene knjige in za italijansko kulturo živo. Povedal je, da so starejši ljudje bolje seznanjeni z italijansko kulturo in knjigo kot pa mladina, vendar je tudi ta pokazala zanjo zanimanje.

Ko je bila otvoritev razstave v Novem mestu je govoril pod kipom pisatelja Mirana Jarca, ki je padel med vojno od italijanske krogle. «Jaz, ki sem bil tudi italijanski častnik v Sloveniji med vojno, sem bil zaradi tega malo v zadregi, vendar pa je to opomin, da moramo iti preko žalostne preteklosti in navezati z našimi sosedi, predvsem pa s Slovenijo, realne stike zlasti na kulturnem področju.» To je poznal tudi deželni odbornik Vicario, ki je bil sam prisoten pri otvoritvi razstave v Novi Gorici.

Govornik je poudaril važno funkcijo, ki bi jo lahko v tem smislu opravila Gorica, ki je nekak tečaj med videmsko in tržaško pokrajino v naši deželi in med našo deželo in Slovenijo, odnosno Koroško. Njena lega je kot nalašč za posredovanje med sosedi in za hud turne gospodarske ter druge medsebojne izmenjave.

Kar se razstave same tiče, ni bila organizirana na osnovi recipročnosti, ker ni bila sprejeta nobena zadevna obveza, vendar so slovenski knjižničarji izrazili željo v tem smislu ter bi bilo pravilno, da bi jo upoštevali, ter se pri tem rešili raznih škodljivih predsodkov.

Dr. Manzini je pri diskusiji še povedal, da so razstavili nekaj nad 300 izbranih in sodobnih knjig z raznih knjižnih področij. Najbolj so zanimale pripovedne knjige, ker italijanska znanost med slovensko publiko po tolikih desetletjih odsotnosti še ni dovolj poznana, ter so jo v tem oziru prehiteli drugi. Povedal je tudi, da je pozdravil pri otvoritvah tudi v slovenščini, ker je hotel s tem izkazati pozornost gostiteljem, ki so povsod pokazali veliko razumevanje in voljo do sodelovanja. V Mariboru je dr. Manzini imel tudi predavanje o ustroju italijanskih knjižnic, s posebnim ozirom na državno knjižnico v Gorici.

Ta knjižna akcija je imela med drugim tudi to pozitivno stran, da je postavila bolj v ospredje Gorico, ki je bila do sedaj v odnosih s Slovenijo bolj zadaj kot Trst ali celo Videm, čeprav ima za to boljše pogoje. Omenil je tudi važno vlogo narodne manjšine kot most med narodi.

Predavanje je občinstvo, med katerim smo opazili tudi precej Slovencev, sprejelo z odobravanjem in izrazilo svoje priznanje predavatelju za njegovo pionirsko delo na tem področju na Goriškem.

S SEJE TRGOVINSKE ZBORNICE

Posredovanje predsednika v Rimu zaradi ENEL in agrarnega konzorcija

V ponedeljek predavanje o prijavi dohodkov za davke

Pod predsedstvom inž. Rigonata se je upravni odbor trgovinske zbornice pretekli ponedeljek sestal na običajno tedensko sejo.

Uvodoma je predsednik poročal o svojih razgovorih na raznih ministrstvih v Rimu ter pri glavnem vodstvu ENEL in Agrarnem konzorciju. Tam je obravnaval težaven položaj, ki je nastal v zadnjem času na Goriškem zaradi poslabšanja gospodarskega stanja.

Omenil je tudi, da se je na finančni intendanci sporazumel za pripravo posebne konference, ki bo v ponedeljek 15. t. m. v prostorih trgovinske zbornice, kjer bo nek izvedenec govoril o «prijavi dohodkov« v zvezi z letno prijavo po zakonu Vanoni. Na konferenco bodo povabili predstavnike posameznih ustanov, ekonomske operaterje, profesioniste in vse druge, ki jih zanima ta problem.

Odborniki so nato odobrili vrsto ukrepov upravnega značaja in izplačilo nekaterih prispevkov. Pravtako so proučili nekatere pritožbe zaradi zavrnitve izdaje obrtnic. Zavzeli so tudi svoje stališče glede občinskih pravilnikov za mestne in poljske predpise, glede urnikov trgovin in glede postavitve odnosno razširitve zalog mineralnega olja in tekočega plina. Končno so podrobno proučili zadnji razvoj pokrajinskega gospodarskega položaja, ter načrte in pobude, ki so v pripravi ali v teku za olajšanje te krize.

S seje občinskega odbora v Gorici

Občinski odbor v Gorici je na svoji zadnji seji pretekli torek nadaljeval s pripravo in proučevanjem osnutka za občinski proračun za leto 1965.

Poleg tega so obravnavali tudi vrsto ukrepov upravnega značaja. Med drugim so odobrili nekatere prošnje za sprejem v občinski dom onemoglih v Ločniku, strošek 650 tisoč lir za zdravila revnim občanom ter 8.2 milijona lir stroškov v bolnišnici za goriške občane v zadnjih treh mesecih lanskega leta.

Odobrili so tudi nakup novega voza za prevoz mrličev, ter poltovornika za občinsko službo. Prav tako so odobrili stroške za cestna znamenja v skladu s potrebami. Kar se javnih del tiče so odobrili osnutek načrta za gradnjo novega italijanskega učiteljišča v Gorici, ki naj bi stalo 260 milijonov lir ter 40 milijonov lir za gradnjo šolske telovadnice pri italijanskem liceju. Odobrili so tudi popravilo pločnikov v Ul. Rastello ter na Travniku, za kar je določenih en milijon lir.

Izlet Štandrežcev na sejem v Verono

Ob priliki pomladnega poljedelskega sejma v Veroni organizira društvo neposrednih obdelovalcev iz Štandreža v nedeljo, 21. marca enodnevni avtobusni izlet v Verono z obiskom sejma. Vožnja z avtobusom stane po 1500 lir. Vpisuje Dušan Brajnik, kjer lahko dobijo interesenti tudi vsa podrobnejša pojasnila.

IZ GORIŠKE BOLNIŠNICE

Z motorjem povozil Tržačanko ko je prečkala Tržaško cesto

Padec kolesarja blizu Soče in 85-letne ženice doma na stopnicah

Včeraj zjutraj so ob 8.15 pripeljali v goriško civilno bolnišnico 25-letno Luciano Nocera, por. Miserotti iz Trsta, Ul. Flavia 52. Zdravniki so ji ugotovili udarec na tilniku s pretresom možganov. Ponesrečenka je izjavila, da jo je malo prej podrl neki motociklist, ko je prečkala Tržaško cesto v bližini bara Italia. Očividci so poklicali avto Zelenega križa, ki jo je takoj odpeljal v civilno bolnišnico, kjer so jo pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 20 dneh. Zapisnik o nezgodi so napravili karabinjerji iz Ul. N. Sauro, ki so ugotovili, da je ponesrečenko podrl 18-letni Enzo Olivo iz Stražic, Ul. Matteotti 13, ki se je peljal s svojim motociklom iz središča mesta proti Tržaški cesti. Ponesrečenka je prečkala cesto z leve proti desni, kakih 16 m od črtkanega prehoda, ter je bila namenjena v bar Italia.

Okrog 13. ure so prav tako z avtom Zelenega križa pripeljali v bolnišnico tudi 60-letnega Luigija Flaiberja iz Gorice, Ul. Campi 31. Ker je imel pretres možganov in udarec na desnem stegnu, so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 10 dneh. Flaiberi je povedal, da je padel s kolesom, ko se je peljal malo prej po Ul. Sassaie, pa mu je noga zdrknila s pedala, da je izgubil ravnotežje in padel.

Pretekli ponedeljek okrog 20. ure je na svojem domu v Ul. br. Pavia 82, padla po stopnicah 85-letna Anna Kostra, vd. Bensa ter se pobila. Sprva je mislila, da je samo navaden udarec in bodo bolečine kmalu ponehale. Ker pa jo je zlasti leva roka vedno bolj bolela, se je odločila včeraj ob 17. uri za pregled v bolnišnici. Tu so ji ugotovili zlom leve roke v zapestju ter so ženico pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 15 dneh.

Predlogi za razvoj goriškega turizma

Turistični krogi iz Vidma so predlagali vodstvu dežele Furlanija-Julijska krajina, naj bi se v najkrajšem času zavzelo za izboljšanje cestnega omrežja na področju Karnijskih in Julijskih Alp. Videmske turistične ustanove so namreč mnenja, da bi se gorski turizem v deželi v prihodnjih letih lahko občutno razmahnil, če bi vsaj najlepše visokogorske točke postale dostopne tudi motoriziranemu turizmu. V bistvu Videmčani predlagajo, naj bi z deželno pomočjo na prizadetih visokogorskih področjih uredili cestišča, razširili nekaj cest in zavarovali nekaj nevarnih prehodov, za kar naj bi potrošili okoli 2 milijardi in pol lir. Dolžina celotne cestne mreže, ki naj bi jo po tem načrtu adaptirali za motorizirani turizem, znaša 450 kilometrov.

Cepljenje proti paralizi v Doberdobu

V nedeljo, 14. t. m. od 8. do 9. ure bodo v občinski ambulanti v Doberdobu vršili ponovno cepljenje otrok in odrasle mladine proti otroški paralizi s Sabinovim cepivom. V poštev pridejo vsi tisti, ki so bili že dvakrat cepljeni, zglasijo pa naj se tudi vsi zamudniki, ki niso bili cepljeni prejšnji mesec. To velja predvsem za mladino.

Poleg njih pa bodo cepili ob tej priliki tudi tiste otroke, ki so dopolnili tri mesece starosti. Vse obveščamo, da morajo biti tešči vsaj dve uri pred cepljenjem.

Natečaj za službe pri civilni upravi

Z vladnimi odloki, ki so bili objavljeni v uradnem listu od 23. in 24. februarja letos, so bili razpisani trije natečaji za službo pri civilni upravi notranjega ministrstva. Pri prvem natečaju gre za 95 mest strojepiscev V. razreda, pri drugem za 54 mest stenodatilografov in pri tretjem za 33 mest pomožnega uradnika na poskušnji.

Interesenti morajo vložiti prošnjo na prefekturi najkasneje do 5. aprila. Prošnja mora biti na kolekovanem papirju, z avtenticiranim podpisom prosilca ter je treba navesti v njej vse osebne podatke prosilca.

Podrobnejše podatke daje kabinetni urad na prefekturi.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna «AL CORSO» Korzo Italia št. 89, tel. 24-43.

BIL SEM IZŽREBAN ZA IZLET V PRAGO

«Vedno sem si zelo želel obiskati slovanske dežele»

Mirko Rogelja je že skoro 41 let za peka pri Hojaku (Viatori) v Gorici

Kot znano je pri žrebanju med tistimi naročniki Primorskega dnevnika ki so plačali naročnino za vse leto 1965 preteklo soboto žreb določil tudi goriškega rojaka Mirka Rogelja, da bo šel brezplačno na izlet s Primorskim dnevnikom v Prago konec junija. Orbnili smo se do srečnega izžrebanca, da bi nam kaj povedal s tem v zvezi. Mirko Rogelj ima sedaj 55 let ter je vodja pekarne pri goriškem podjetju HOJAK (Viatori) v Ul. Duca d'Aosta. Tu je začel s svojim 14 letom in letos novembra bo 41 let, odkar je zaposlen pri tem podjetju, kamor je prišel iz rodne Vojščice na Krasu.

«Kako ste sprejeli vest, da boste šel v Prago?» je bilo naše prvo vprašanje.

«Ko mi je žena v nedeljo zjutraj povedala, sprva nisem hotel verjeti. Potem pa sem bil ves iz sebe. Že prej so me nekateri prijatelji, ki so se vpisali za ta izlet, nagovarjali, naj bi šel tudi jaz z njimi. Povedal sem jim, da nimam sedaj denarja, ker moram misliti na ureditev doma.»

«Pa vas je izlet zanimal?»

«Seveda me je zanimal. Že moj oče, ki je bil vojak v vzhodnih deželah, mi je pravil o Dunaju, Pragi, Budimpešti, Kijevu in o transibirski železnici, ki pelje v Vladivostok. To so kraji, je dejal, ki jih moraš obiskati. Nisem si mislil, da bom lahko kdaj v resnici šel vsaj v nekatera teh mest. Sedaj se mi bo končno ta želja izpolnila.»

«Kaj pa vaši znanci, kaj pravijo k temu?»

«Že v nedeljo so mi mnogi znanci in prijatelji ne samo iz Gorice, ampak tudi iz vse okolice, čestitali k sreči, da sem bil izžreban za tako lepo potovanje. Eden mi je celo ponujal 20 tisoč lir, naj mu odstopim svoje mesto, da bo šel on. Seveda sem mu odgovoril, da tega ne bi storil za noben denar.»

«Ste že dolgo naročnik Primorskega dnevnika?»

«Od začetka 1961. Prej sem bil naročen na «Soča», ko je ta prenehala izhajati, pa sem vzel Primorski dnevnik, ker ne morem biti brez slovenskega časopisa.»

«Kaj se vam v našem časopisu najbolj dopade?»

«Rad prebiram vse, kadar imam čas. Najbolj pa me zanimajo domače vesti z Goriškega na tej in na oni strani meje. Na splošno mi časopis zadostuje, ker prinaša vse vesti, ki zanimajo nas Slovence, ki živimo v zamejstvu.»

Z Rogeljem smo se pogovorili še o nekaterih podrobnostih glede izleta samega. Zanimal se je tudi, če bodo obiskali pivnico «dobrega vojaka Švejka» v Pragi in izjavil, da bo tudi sam izpraznil vrček piva v njej. Tudi žena in sin sta vsa iz sebe in bi najraje spremljala očeta na tej zanimivi poti.

«Bomo pa ob drugi priliki šli vsi skupaj.» sta se potolažila, ko smo se poslovili od prijazne družine.

Mirko Rogelja iz Gorice, ki mu je Primorski dnevnik omogočil brezplačno potovanje na Dunaj, v Prago in Brno

Kino

VERDI. 17.00: «Le bambole», Gina Lollobrigida, E. Sommer in Monica Vitti, italijanski črnobeli film, mladini pod 18. letom vstop prepovedan; zadnja predstava ob 22. uri.

CORSO. 17.00: «...e poi ti sposerò», G. P. Cassel, I. Demich in S. Milo. Črnobeli film.

MODERNISSIMO. 16.00: «L'uomo che morì tre volte», S. Beker in P. Cushin; črnobeli kinemaskopski film, zadnja predstava ob 22.30.

VITTORIA. 17.15: «Un giorno di terrore», Olivia de Havilland in A. Sochern. Ameriški črnobeli film; mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 16.30: «Sexy magico». Filmska revija v barvah. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 8,8 stopinje ob 14.20 uri in najnižjo 0,8 stopinje pod ničlo ob 5. uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 55 odstotkov.

Na letošnji proslavi 8. marca v Prosvetni dvorani v Gorici je bil deležen živahnega odobravanja tudi nastop godbenega ansambla Nomadi iz Gorice. Na sliki duet Nataša Pavlinova in Vojko Cotič ob spremljavi treh godbenikov Nomadov, ki jih vodi Vojko Cotič

V ZVEZI Z NAMERAVANIM ROPOM V TRŽIČU

Policija odkrila nove količine orožja ter prijavila še enajst oseb sodišču

Med osumljenci so štirje mladoletni in pet je dijakov - trije so iz Gorice, drugi pa iz Tržiča, Gradiške in Trsta - Pod pretvezo dogovora z direktorjem je odnesel iz Stande blago brez plačila

Načelnik letečega oddelka goriške policije dr. Montalbano je včeraj sporočil na tiskovni konferenci v svojem uradu, da so po nameravanem roparskem napadu na Banca del Friuli v Tržiču, ki so ga prejšnji mesec preprečili z aretacijo štirih mladeničev z Goriškega in iz Trsta, nadaljevali s preiskavo, zlasti še, da bi poiskali še drugo crožje, o katerem so menili, da mora biti skrito po raznih skrivališčih in pri še neodkritih pajdaših aretiranih zlikovcev.

Ta preiskava je očitno rodila uspeh, saj so do sedaj odkrili nadaljnjih 11 oseb, ki so bile zapletene v to afero. Te osebe, katerih imena policija še ne mara objaviti, so iz Gorice, Tržiča, Gradiške in iz drugih krajev naše pokrajine ter so jih sicer pustili na svobodi, vendar so jih prijavili sodišču.

Med preiskavo so našli precej crožja, tudi avtomatskega, saj se je razvijala med kriminalci prava trgovina z orožjem Med drugim so izmenjali med seboj strojnico znamke Beretta kal. 9, puško tipa 91, ameriško brzostrelko kal. 45 in drugo. Nekaj tega orožja je prišlo v Trst, kjer tamkajšnja kvestura tudi nadaljuje s preiskavo.

Za primer, kako so trgovali z orožjem, naj navedemo, da je nekdo od skupine prodal svojo vespo za 30 tisoč lir v gotovini za strojnico in puško. Od aretiranih, ki so jih potem prijavili zaradi nošnje orožja brez predpisanega dovoljenja, so štirje stari izpod 21 let in pet od njih jih je dijakov. Iz Gorice so trije od 11. Prijavili so jih okrajnim sodnikom v Trstu, Gorici, Gradiški in Tržiču, v skladu z njihovo sodno pristojnostjo. Policija, kot rečeno, imen osumljenih ni še objavila deloma zaradi njihove mladoletnosti ali ker je preiskava še v teku.

Pri zasliševanju teh oseb je policija dobila nadaljnje koristne podatke tudi v zvezi z roparskim napadom novembra lani na banko v Nemah ter odkrila dva od štirih roparjev, ki so se udeležili tega napada. Oba sta že v zaporih v Trstu zaradi drugih prestopkov. Preko njih policiji ne bo težko odkriti še ostala dva napadalca.

Sodišču so prijavili tudi 30-letnega Prima Gambera iz Salzana pri Benetkah zaradi sleparije. Lani 7. novembra lani se je ta človek oglasil pri neki prodajalki v veleblagovnici Standa v Gorici ter izjavil, da je pravkar govoril z direktorjem, s katerim sta se dogovorila, da bo prevzel nekaj blaga in ga plačal pozneje. Prodajalka mu je v dobri veri izročila dve večji posodi pralnega praška, kot ga rabijo za pralne stroje Moz se je z blagom oddaljil ter ga ni bilo več na spregled. Ko je prodajalka obvestila o zadevi direktorja, je ta povedal, da ni govoril z nikomer še manj pa da bi mu dovolil vzeti blago na kredit.

Sleparijo so javili policiji, ki je na podlagi prodajalkinega opisa odkrila možakarja v nekem hotelu ter s pomočjo policije iz Benetk ugotovila njegovo točno identiteto. Ko so pokazali prodajalki njegovo fotografijo, je takoj potrdila, da je bil on tisti, ki je odnesel pralni prašek. Prijavili so ga sodišču zaradi sleparije.

šport šport šport šport šport šport

NOCOJ NA STADIONU «PRVI MAJ»

Odbojkarski troboj med Borom, Izolo in goriškim Audaxom

Nocoj ob 19.30 bo na stadionu «Prvi maj» pri Sv. Ivanu zanimiv odbojkarski troboj moških šestork Bora, Izole in Audaxa iz Gorice.

Tržaške fante vsi dobro poznamo, zato vemo, da bodo vložili v tekme vse sile. Posebno proti Izoli, s katero imajo, zaradi dveh porazov, še odprt račun. Če se jim bo posrečilo je seveda drugo vprašanje in prav zaradi tega smo prepričani, da bo ta rivaleta pripomogla k bolj razburljivim dvobojem.

Goričane tudi ne smemo podcenjevati. Trenutno nastopajo v C ligi in so na vodilnih položajih. Audax sestavljajo v glavnem bivši igralci AGI, kar je porok, da ima to moštvo dovolj izkušenj in da je zmožno tudi presenečenj.

Odbojkarski odsek Bora vabi igralce ekipe športnega združenja, da se zbero na stadionu pri Sv. Ivanu najmanj pol ure pred začetkom turnirja.

KOLESARSTVO

CHATEAUX CHINON, 10. — Današnja druga etapa kolesarske dirke Pariz - Nica na 177 km dolgi progi od Troyesa do Chateaux Chinona se je končala z zmago Belgijca Willyja Bocklanda. V splošni lestvici vodi Nemec Rudi Altig. Vrstni red na cilju je naslednji:

1. WILLY BOCKLAND (Belgija) 5.07'46"
2. Motta (It.)
3. Janssen (Hol.)
5. Anquetil (Fr.)
6. Altig (Nem.)
7. Van Coningsloo (Belg.)
8. Preziosi (It.)
9. Bingelli (Sv.) itd.

SPLOŠNA LESTVICA

1. Rudi Altig (Nem.) 9.11'08"
2. Anquetil (Fr.)
3. Zilioli (It.)
4. Haast (Hol.) itd.

MEDNARODNI NOGOMET

Zopet neodločeno med Lokomotivo in Juventusom

Zmaga Ferencvarosa v Rimu nad Romo

PLOVDIV, 10. — Današnje povratno srečanje četrtfinala turnirja za pokal sejemskih mest med Lokomotivo iz Plovdiva in turinskim Juventusom se je zaključilo neodločeno 1:1 (1:1). Ker se je tudi prva tekma v Turinu zaključila z istim rezultatom, se bosta morali enajstorici spoprijeti še enkrat v odločilnem dvoboju za vstop v polfinale.

Prvi gol je padel v 4' p.p. po zaslugi Manolova, Mazzia pa je v 44' izenačil za Juventus. Pred 35.000 gledalci je sodil Romun Dumitrescu.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

LOKOMOTIV PLOVDIV: Bončeh, Bekjarov, Bojadgjev; Manolov, Zanev, Mladenov; Muleterov, Encev, Gancev, Iljev, Kolev.

JUVENTUS: Anzolin, Gori, Sarti; Salvadore, Castano, Leoncini; Stacchini, Da Costa, Del Sol, Mazzia, Menichelli.

Po končani tekmi so se predstavniki bolgarskih in italijanskih nogometašev domenili za odločilno tekmo. Datum za sedaj še ni dokončno določen, medtem ko je prišlo do sporazuma, da bi tretjo tekmo med Plovdivom in Juventusom igrali v Švici. Vodstvi klubov bosta zaprosili švicarsko nogometno zvezo, da bi organizirala to srečanje.

* * *

RIM, 10. — Ferencvaros iz Budimpešte je danes premagal v prvi tekmi četrtfinala za pokal sejemskih mest Romo 2:1. V prvem polčasu so Madžari vodili z 1:0. Prvi gol je dosegel v 38' prvega polčasa Ratkai. V 33' drugega dela igre je Fenyvesy podvojil rezultat, De Sisti pa je dve minuti kasneje dosegel častni gol za Romo. Kotov je bilo 8:6 za Romo. Gledalcev je bilo 14.000.

Moštvi sta se predstavili španskemu sodniku Zarigiegniu v naslednjih postavah:

ROMA: Cudicini, Tomasin, Ardizzon; Tambrini, Losi, Carpanesi; Nicolè, De Sisti, Manfredini, Angelillo, Leonardi.

FERENCVAROS: Geczki, Novak, Matrai; Dalnoki, Parecsi, Orosz; Karaba, Varga, Juhasz, Ratkai, Fenyvesi.

ZA POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

BUDIMPESTA, 10. — Madžarska enajstorica Vasas Gyoer se je danes uvrstila v polfinale turnirja za pokal evropskih prvakov. V povratni tekmi so madžarski nogometaši premagali tekmece DWS iz Amsterdama z 1:0 (0:0). Edini gol za domačine je v 41' drugega polčasa doseglo levo krilo Provaszai. Prva tekma, ki je bila v Amsterdamu, se je končala neodločeno 1:1.

Drugo četrtfinalno tekmo za isti pokal, ki bi morala biti v Liverpoolu med domačo enajstorico in Koelnom, so zaradi slabih vremenskih razmer odložili na 17. t. m.

Do danes sta se v polfinale turnirja uvrstila le Inter in Vasas. Ostala dva polfinalista bosta znana po tekmah Real Madrid - Benfica in Liverpool - Koeln.

ZA POKAL EVROPSKIH KOŠARKARSKIH PRVAKOV

IGNIS za točko razlike klonil tekmecem iz SZ

58:57 (31:26) v korist petorke TS SKA

IGNIS: Gavagnin (7), Bufalini (5), Maggetti (0), Cescutti (16), Ravalico (0), Bulgheroni (0), Ossola (0), Vatteroni (0), Flaborea (0), Villetti (4), Gennari (19).

TS SKA: Borodin (0), Astakov (12), Alahacjan (2), Zubkov (0), Bockarev (0), Travin (4), Kornejev (1), Volnov (0), Lipso (8), Kulkarov (15), Kapranov (0).

SODNIKA: Cziffra (Madžarska) in Chuard (Švica).

Dosežki kazenskih strelov: Ignis 9 od 14; TS SKA 18 od 20.

Izključena zaradi petih prekrškov: **Travin** (TS SKA) v 11' drugega polčasa in **Cescutti** (Ignis) v 18'.

Sovjetski košarkarski prvaki so premagali za eno samo točko razlike Ignis. In vendar so številni gledalci upali in skoraj verjeli, da bo zmaga ostala v rokah italijanskih prvakov. Ti so namreč 4 minute pred koncem prve polfinalne tekme za pokal evropskih košarkarskih prvakov vodili s 4 točkami prednosti. Italijani so s hitro in učinkovito igro navdušili občinstvo vse do nekaj minut pred koncem, ko je moral Cescutti zaradi petih prekrškov z igrišča. Tedaj so sovjetski košarkarji izvedli več napadov in prešli v vodstvo z razliko treh točk Gennari je sicer znižal rezultat na minimum, vendar več ni mogel, ker sta sodnika odžvižgala konec tekme.

HOKEJ

TAMPERE, 10. — V sedmem dnevu svetovnega prvenstva v hokeju na ledu so zabeležili naslednje izide:

A skupina

SZ - Švedska	5:3	(0:2, 2:0, 3:1)
Kanada-V.Nemčija	8:1	(4:0, 2:1, 2:0)
ČSSR - Finska	5:2	(1:1, 2:0, 2:1)

SZ, ČSSR in Kanada so v vodstvu z 8 točkami.

B skupina

Avstrija-Jugoslavija	6:5	(2:2, 1:1, 3:2)

Mednarodna zveza za hokej je potrdila, da bo svetovno prvenstvo 1966. leta v Ljubljani.

NEMČIJA - ITALIJA

RIM, 10. — Sobotno prijateljsko nogometno tekmo med reprezentancama Zahodne Nemčije in Italije, ki bo v Hamburgu, bo sodila danska sodniška trojica. Glavni sodnik bo Gunnar Michaelsen, stranska pa Kai Madsen in Kai Beergslar.

SMUČANJE

MILAN, 10. — Italijanska prvakinja v smuku in veleslalomu Giustina Demetz bo jutri odpotovala v Ameriko, kjer se bo skupno z najboljšimi avstrijskimi, francoskimi, švicarskimi in ameriškimi smučarkami udeležila mednarodnih tekem onkraj oceana.

NAMIZNOTENIŠKO PRVENSTVO C LIGE

Za Bor turnir brez poraza

Borovci so se uvrstili v zaključni del državnega prvenstva

Borova namiznoteniška ekipa, ki jo sestavljajo Boris Košuta, Karel Tomšič in Boris Kuret, je v nedeljo v zaključni tekmi deželnega prvenstva C lige premagala zmagovalca goriške cone Audax.

V uvodnem srečanju dvoboja, ki je bil na sedežu Audaxa, je Kuret s precejšnjo lahkoto premagal najšibkejšega predstavnika goriškega kluba Malfattija. Še lažje je šlo Košuti izpod rok v tekmi z Borghesom, katerega je odpravil v dveh setih. Tomšič pa je imel težje delo z najboljšim predstavnikom Audaxa Larisejem, ki je brez dvoma najbolj izkušen igralec goriškega kluba. Kljub temu je tudi njega čakal poraz v dveh setih.

Malfatti je moral kloniti tudi Košuti, medtem ko se je Larise oddalžil z zmago nad Kuretom. Ne smemo misliti, da je Larise pokazal boljšo igro. Lahko trdimo, da je Kuret boljši, vendar je bil v nedeljo premalo odločen, zaradi česar se je moral predati tekmecu.

S Tomšičevo zmago nad Borghesom je bila usoda Audaxa zapečatena. V ostalih tekmah so namiznoteniški igralci Bora zaigrali bolj sproščeno in si osvojili še ostale točke, tako da se je finale deželne faze prvenstva C lige končal z 8:1 v korist slovenskega sportnega združenja.

S tem uspehom je ekipa Bora nepremagana zaključila deželni del tekmovanja in se je uvrstila v zaključil del državnega prvenstva.

IZIDI

Kuret-Malfatti	2:0	(21:13 21:17)
Košuta-Borghes	2:0	(21: 6 21: 6)
Tomšič-Larise	2:0	(21:16 21: 7)
Košuta-Malfatti	2:0	(21:17 21:11)
Kuret-Larise	0:2	(19:21 17:21)
Tomšič-Borghes	2:0	(21: 3 21: 9)
Košuta-Larise	2:0	(21: 7 21: 9)
Tomšič-Malfatti	2:0	(21:13 21:13)
Kuret-Borghes	2:0	(21:13 21:18)

T. M.

KOŠARKARSKO PRVENSTVO ŽENSKE A LIGE

Ginnastica zamudila zadnjo priložnost

Dekleta Ginnastice Triestine so v nedeljo zamudile še zadnjo priliko za osvojitev dveh točk, ki bi pomenile precejšen korak naprej na poti k rešitvi pred izpadom iz lige. Gostile so namreč petorko Peja, ki jim je delala družbo na nevarnem mestu ob dnu lestvice. Kljub naporu in prizadevanju pa so morale po končnem žvižgu s sklonjenimi glavami z igrišča. Če pogledamo koledar prihodnjih tekem brž opazimo, da je naloga Triestine zdaj tako težka, da bi jo le čudež rešil iz zagate. To pa je malo verjetno. Obratno naskok Peja se bo po prihodnjem kolu skoro gotovo še povečal. Ta petorka bo namreč pomerila svoje moči z Neapeljčankami, ki v dosedanjih petnajstih kolih niso zabeležila niti enega uspeha. Ginnastica zdaj upa le na preporod predstavnic juga in jim želi, da bi v prihodnjem kolu le dosegle svojo prvo zmago, ki bi omogočila Triestini, da obdrži korak z ekipo iz Vicenze. Ginnastica namreč nima izgledov do zmage. Gostila jo bo petorka Portorica, ki se ne bo dala presenetiti kakor se je pripetilo ob njenem gostovanju v Trstu. Tedaj je morala proti vsakemu pričakovanju brez točke iz polja pod težo svojega prvega poraza, brez katerega bi se že danes lahko smatrala za novega prvaka.

Vazna tekma je bila na sporedu v Milanu, kjer sta se pomerili Fiat in Standa. Po zanimivi, izenačeni in ostri borbi so Turinčanke le iztrgale domačinkam zmago, ki jim omogoča obstanek na prvem mestu skupno s petorko Portorica. Standa pa je zaradi tega poraza zdrknila na četrto mesto. Tretje mesto je osvojila z zmago nad tržaško petorko treviška ekipa Bristota, ki predstavlja letošnje največje presenečenje in se je doslej izkazala kot zelo homogena in močna petorka.

V pričakovanju ponovnega dvoboja s Fiatom, ki bo odločal o končni zmagi, je Portorico nadaljeval svojo pozitivno serijo z uspehom nad Pejom. Tudi v tem kolu je Partenope okusila še enkrat grenkobo poraza. Neapeljska dekleta igrajo iz kola v kolo bolj donosno, vendar jim še ni uspelo priboriti zmage Tudi v nedeljo so pred domačimi gledalci zaigrale dinamično in držale v šahu gotujočo Omso, ki je v zadnjih minutah dvoboja spretno izkoristila utrujenost domače petorke.

IVAN PATRIZIO

PO SMUČARSKIH TEKMAH PREJŠNJO NEDELJO

S SPDT na Livku

Nedeljske smučarske tekme SPDT na Livku so privabile na start še večje število udeležencev in udeleženk kot prve v Črnem vrhu. Brez dvoma so smučišča na pobočju Kuka bolj primerna, a tudi bolj zahtevna kot v vasi pod Javornikom. O tekmovanju se lahko reče, da je potekalo brezhibno in da je odkrilo nekaj izrednih talentov. Računati pa moramo tudi da so bili tekmovalci precej utrujeni, ker so morali pešačiti iz Idrskega do Livka. Zaradi ozke ceste (predvsem zaradi obilice svežega snega) je moral ostati avtobus v Idrskem, izletniki pa so morali peš do 5 km oddaljenih tekmovalnih terenov.

Na slikah:

- Pogled na cilj med tekmovanjem članov v smuku
- Sergej Udovič (št. 8) zmagovalec v skupini začetnikov
- Prva in druga v tekmovanju deklet Tatjana Pipan (št. 14) in Manica Terčon (št. 20)
- Igor Piščanc je bil s 5 leti najmlajši in seveda tudi najmanjši tekmovalec. Fant je pokazal precejšnjo dozo poguma in tudi spretnosti.

Cassius Clay predlaga...

V istem večeru dvoboji s Pattersonom, Terrelom in Kanadčanom Chuvalom

MIAMI BEACH, 10. — Svetovni prvak težke kategorije Cassius Clay ne zamudi nikoli priložnosti, da si napravi nekaj cenene reklame. Včeraj je celo sklical tiskovno konferenco, med katero je izjavil, da je pripravljen boriti se v istem večeru proti Floydu Pattersonu, Ernieju Terrelu in Georgeju Chuvalu. In to samo nekaj dni po povratnem dvoboju za svetovni naslov s Sonnyjem Listonom.

Clay namreč niti najmanj ne dvomi, da bo 25. maja letos v Bostonu premagal Listona. Verjetno ga bodočnost ne skrbi, če se čuti tako močnega, da lahko v enem samem večeru nastopi proti trem najboljših boksarjem težke kategorije na svetu «Med enim in drugim dvobojem» je ponižno izjavil Clay, «bom prosil samo za 10 minut oddiha».

«Občinstvo» je izjavil Clay, «me nima rado in bi me rado videlo na tleh. To je najlepša priložnost, da uresniči ta sen. Če sem predlagal Chuvala za zadnjega sem to storil, ker bom takrat že truden, zaradi česar bo imel Kanadčan možnost, da me premaga. Belci bodo imeli tako svetovnega prvaka težke kategorije. Ta dvoboj s tremi nasprotniki bo moj zadnji nastop na ringu» je zaključil Clay «ker se bom nepremagan odpovedal nadaljnjemu udejstvovanju.»

Jasno, da s temi predlogi Clay ne tvega ničesar, ker ne bi nobena boksarska zveza, ki je vredna tega imena, organizirala tak dvoboj.

NOGOMET

MILAN, 10. — Prireditelji turnirja za italijanski nogometni pokal 1964-65 javljajo, da bodo tekme tretjega kola igrali kakor sledi: v nedeljo v Cagliariju Cagliari - Atalanta, 4. aprila v Neaplju Napoli - Palermo, 7. aprila v Leccu Lecco - Juventus. Datum tekme Genoa - Monza bodo določili kasneje.

* * *

MILAN, 10. — Na prošnjo francoske nogometne zveze je belgijska zveza določila Haubena za sodnika tekme medligaških B reprezentanc Francije in Italije, ki bo 3. aprila v Metzu.

M. ŠAJINOV

27. «Cvetočih lic...»

Iz delovanja mladinskih društev v Trstu pred štiridesetimi leti

Posebno poglavje bi zaslužilo delo, ki ga je društvo opravljalo z razširjanjem glasila NAŠ GLAS, ki je iz prvotnega študentovskega glasila postalo glasilo ZMD. V to glasilo, ki je izhajalo enkrat mesečno in ki je obravnavalo društvene zadeve in delovanje, kolikor je bilo to sploh pametno spričo čuječnosti policijskih oblasti, objavljati jih, je društveni dopisnik poročal uredništvu o društvenem gibanju, zlasti o izletih in športnih prireditvah. Seveda je NAŠ GLAS objavljal tudi leposlovne sestavke in črtice ter kritične razprave o kakšnem še možnem kulturnem dogodku na Tržaškem. Toda širjenje glasila med preprosto članstvo, od katerega večina je le malo posečala slovenske šole, nekateri pa sploh ne, ker so bile z Gentilejevo reformo že nekaj let ukinjene, je pomenilo že veliko dejanje. In vendar smo pri nas razdelili vsak mesec vsaj 25 izvodov. Zasluga za ta uspeh, kajti uspeh je bil vsekakor — in so ga poudarili pri sami Zvezi, ko so pohvalili našo aktivnost — je bila nedvomno pok. Sergija Venuttija, ki je neutrudno opozarjal člane, naj se na glasilo naročijo.

* * *

Prvenstveno tekmovanje Športnega udruženja, katerega se je udeleževalo tudi moštvo našega mladinskega društva, se je meseca aprila bližalo h koncu. Športno udruženje je razdelilo moštva po sposobnosti in kvaliteti v dve diviziji. V prvi diviziji so igrala naslednja moštva: SK OBZOR od Sv. M. Magdalene, SK ADRIJA — Sv. Jakob, SK VAL-Barkovlje, SK Concordia — Škedenj, MD PROSVETA — Sv. Jakob, MD PROSVETA — Opčine, MD ZARJA — Rojan, Dijaški krožek NICOLO TOMMASEO — Trst in morda še katero, katerega ime mi je ušlo iz spomina. V drugi diviziji pa so igrala naslednja moštva: MD SV. IVAN, MD ŠPARTA — Škedenj, MK ROCOL, MD MAGDALENA — Sv. M. Magdalena, MD ZARJA — Bazovica, MD LADJA — Prosek, MD ZASTAVA — Lonjer-Katinara, SK PRIMORJE — Prosek-Kontovel, MD VISAVA — Konkonel, SK JADRAN — Herpelje-Kozina in morda še nekatera.

Moštvi mladinskega društva Sv. Ivan in mladinskega društva Prosveta — Sv. Jakob na igrišču SK Adria v Trstu, leta 1927. Zmagali so Prosvetaši z 2:0

Naše društvo, ki je v letu 26/27 tekmovalo šele prvič, je igralo v drugi diviziji, a se je kot dobro vigrano moštvo kmalu uveljavilo, tako da si je po srditem boju z MK ROCOL priborilo prvo mesto in s tem pravico do tekmovanja v naslednjem letu v višjem razredu. Tako je Dougan na XIII. sestanku 28. 4. 27 poročal, da je naše društvo igralo v nedeljo z rocolsko četo na igrišču bazoviške ZARJE. Ker je bila ta tekma zaradi enakega števila točk na lestvici izločilna, so morali zaradi neodločenega rezultata tekmo podaljšati in jo zaradi že skoro trde teme pri še vedno neodločnem rezultatu 1:1 prekiniti. Tekma sama je trajala rekorden čas 3 ur in 15 minut.

Naslednja odločilna tekma se je odigrala dva tedna kasneje na igrišču ADRIJE in Dougan je spet poročal na XV. članskem sestanku 18. 5., da je naše moštvo to tekmo izgubilo z rezultatom 3:1. Prav v tistem času pa smo spet preživljali dobo preganjanja in šikaniranja s strani bližnjega fašističnega krožka. Zato se naši sestanki niso sklicevali redno vsak teden, in tudi če bi se, nismo zaradi pogostih ostavk društvenih funkcionarjev vedeli, čigava naj bi bila dolžnost pisati zapisnike, ki so postajali na žalost čedalje redkejši; a tiste, ki so bili napisani, je pisala tako nevešča roka, da se danes marsikaj ne da več razbrati. Včasih so bile zabeležene nepomembnosti, medtem ko so bile zadeve bistvene važnosti enostavno izpuščene. Tako na primer se je razpravljalo na seji 8. 4. 27, kdo sme in kdo ne sme prihajati v društvene prostore, kar je bilo za nas glede na bližnji fašistični krožek izredne važnosti. V zapisniku pa je bilo zabeleženo o vsej tej važni razpravi le da «se je debatiralo in razpravljalo, pa ni vredno, da se o tem kaj piše». Pri upravljanju društva se je bilo treba pač truditi proti takim nehotenim pomanjkljivostim, prav tako kakor boriti se proti pritisku in pregajanju fašističnih pobalinov, ki so naše sestanke razganjali. Zato je danes, na žalost težko reči, zakaj je bila pravzaprav razveljavljena tekma med nami in ROCOLOM, v kateri je nasprotnik zmagal in po logiki postal prvak II. divizije. Dejstvo pa je, da je bilo treba tekmo ponoviti in da se je odigrala na igrišču ADRIE v nedeljo, 25. 5. 27. Takratna EDINOST z dne 3. 6. je o tem športnem dogodku objavila poročilo, ki se v izvlečku glasi tako le:

«Pred prcejšnjim občinstvom se je v nedeljo odigrala finalissima med zgoraj navedenima četama. Trd je bil boj, težko je prišel SV. IVAN do zmage. ROCOL je podlegel. Kaj je temu vzrok? ROCOL, ki je izšel zadnjič z igrišča kot zmagovalec nad SV. IVANOM in ki je bil preteklo nedeljo enak PROSVETI, kolosu prve divizije, je podlegel nasprotniku s takim scoorom. Glavni vzrok temu je, da igra ROCOL preveč individualno igro, igralci si ne zaupajo med seboj, vse njihove pasaže, vsa njihova upanja se naslanjajo na Caligarisa. Toda on ta dan ni prišel do strela na vrata in mu ni bilo mogoče predreti nasprotnikove obrambe, ker je bil preveč krit in gledan od nasprotnika. Njih obramba je bila trdna, z neutrudljivim Ražmom skoro nepremagljiva, halfska linija pa je bila negotova. Pri SV. IVANU pa smo opazili, da se v tehnični igri stalno izboljšuje, da je njih podajanje točno in ostro. V krasni formi je bil ta dan Sergij in Božič, zadnji vreden drug nasprotnega branilca Ražma.

Žalostno pa je dejstvo, da se četa, ko uvidi svoj poraz, tako demoralizira, da začne uprizarjati na igrišču incidente, kar je res graje vredno.

Po izmenjavi rož...

Četa zmagovalka: Ferfolja, Božič, Bobek, Bjekar, Dougan, Sergij Godina, Živec, Zorzon, Sušteršič, Jaklič.»

(Se nadaljuje)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ v tednu 30 din, mesečno 600 din — Nedeljska: posamezna 50 din, 2.400 din za leto 1965. — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst